

**Регіональні осередки
політичних партій
на Дніпропетровщині
напередодні
місцевих виборів 2010 р.:
оцінка діяльності**

Аналітичний звіт

**м. Дніпропетровськ
2010 р.**

Упорядники:

Колохіна А.
Назаров М.

Аналітичний звіт є фінальним продуктом у проєкті «Сприяння підвищенню рівня інформованості громадськості Дніпропетровського регіону про діяльність місцевих осередків політичних партій», що проводиться громадською організацією «Дніпровський центр соціальних досліджень» (ДЦСД).

Звіт окреслює основні проблеми, що існують у діяльності місцевих осередків політичних партій та блоків напередодні чергових місцевих виборів 2010 р., аналізує стан виконання передвиборчих обіцянок фракціями партій та блоків, які отримали перемогу на виборах до Дніпропетровської міської ради 2006 р., надає бачення подальшого розвитку партійної діяльності.

Запропонований звіт буде корисним для представників політичних партій та блоків, громадських організацій, регіональних ЗМІ, науковців, працівників органів державної влади та самоврядування.

Публікація звіту стала можливою завдяки підтримці NED, Сполучені штати Америки.

Висловлені тут погляди належать авторам та не відображають точку зору NED, Сполучені штати Америки.

© Дніпровський центр соціальних досліджень, 2010 р.

ЗМІСТ

Передмова	4
Основні тенденції та проблеми у діяльності партійних осередків на Дніпропетровщині	5
Матеріали «круглих столів» ДЦСД	
<i>Політика в сфері охорони здоров'я та соціального захисту: результати діяльності депутатського корпусу м. Дніпропетровськ в 2006-2010 р.</i>	16
<i>Реформування житлово-комунальної сфери м. Дніпропетровськ: партійні декларації і реальні кроки</i>	23
<i>Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури м. Дніпропетровськ: ключові проблеми та шляхи вирішення</i>	29
<i>Як вирішуються екологічні проблеми в м. Дніпропетровськ?</i>	33
Матеріали журналістських розслідувань ініціативної групи «Громадськість Дніпропетровщини - за вільний доступ до інформації»	
<i>Соціальна незахищеність</i>	37
<i>ЖКГ: поза реформами</i>	46
<i>Від зупинки до зупинки: непростий шлях транспортної галузі Дніпропетровська</i>	56
<i>У боротьбі за чистоту</i>	64
Моніторинг діяльності депутатського корпусу Дніпропетровської міської ради в 2006-2009 рр.	71

ПЕРЕДМОВА

Цей звіт є фінальним продуктом у проекті «Сприяння підвищенню рівня інформованості громадськості Дніпропетровського регіону про діяльність місцевих осередків політичних партій», що проводиться громадською організацією «Дніпровський центр соціальних досліджень» (ДЦСД).

Звіт окреслює стан виконання положень передвиборчих програм у сферах соціального захисту громадян, охорони здоров'я, підтримки й розвитку житлово-комунального господарства, шляхово-транспортної інфраструктури, забезпечення екологічної безпеки в м. Дніпропетровськ. В документі аналізуються дії депутатів міської ради по вирішенню найбільш актуальних соціально-економічних проблем громадян.

Змістовно звіт базується на тих аналітичних й інформаційних матеріалах, які були напрацьовані членами ініціативної групи «Громадськість Дніпропетровщини - за вільний доступ до інформації». З моменту створення члени ініціативної групи провели інтерв'ю з депутатами та працівниками виконкому Дніпропетровської міської ради, представниками громадських організацій, незалежними експертами, здійснили моніторинг висвітлення в місцевих ЗМІ діяльності місцевих партійних осередків у 2006-2010 роках та провели журналістські розслідування щодо стану виконання передвиборчих обіцянок представниками політичних партій та блоків, які протягом 2006-2010 р. працювали в Дніпропетровській міській раді V скликання.

Також при підготовці цього звіту було використано результати експертного опитування ДЦСД та матеріали публічних заходів ДЦСД, на яких обговорювалися перераховані вище проблеми.

Цей звіт дає розуміння, яким чином представникам політичних партій та блоків потрібно здійснювати свою діяльність, аби вона слугувала інтересам виборців та була успішною. Також цей звіт може бути корисний представникам регіональних ЗМІ, які висвітлюють діяльність місцевих партійних осередків, виборчі кампанії до місцевих рад. Він дає розуміння того, які проблеми у місцевій політиці в сферах соціального захисту громадян, охорони здоров'я, підтримки й розвитку житлово-комунального господарства, шляхово-транспортної інфраструктури, забезпечення екологічної безпеки є найбільш актуальними, і які шляхи їх подолання існують.

ДЦСД вдячний Національному фонду підтримки демократії, США (NED) за фінансову допомогу в реалізації даного проекту.

Основні тенденції та проблеми у діяльності партійних осередків на Дніпропетровщині

Процес розвитку партійної системи на Україні триває вже більше 20 років. За цей час було утворено більше двох сотень політичних партій на загальноукраїнському рівні. Станом на кінець березня 2010 року на обласному рівні було офіційно зареєстровано 163 партійних осередки.

Як відомо, кількість не гарантує якість. Тобто, потрібно відокремлювати одне від одного такі поняття, як багатопартійність та партійна система, тому що вони не є тотожними. Сама наявність численних партій є необхідною, але недостатньою умовою утворення та функціонування партійної системи. За існуючими визначеннями, багатопартійність – це кількість, характер і взаємовідносини у країні партій, а також умови їх діяльності. Партійна ж система виникає за умов певної соціальної стратифікації суспільства, при чіткому регулюванні політичного життя, існуванні громадянського суспільства, коли сукупність партій здатна легітимно забезпечити власну реальну участь у керівництві державними справами (участь у формуванні уряду, в законодавчих та виконавчих органах влади, вплив на діяльність уряду та державні органи на прийняття ними рішень).

Яка система проведення виборів є найкращою на місцевому рівні?

На початку ХХІ ст. подальший розвиток партійної системи в Україні стримувався існуванням мажоритарної системи виборів депутатів рад всіх рівнів. Механізмом активізації політичних партій, залучення їх до виконання владних функцій стало запровадження спочатку мажоритарно-пропорційної, а потім і суто пропорційної системи на виборах депутатів Верховної Ради. На місцевому ж рівні перехідної моделі від мажоритарної до пропорційної моделі не було. В квітні 2004 року був прийнятий Закон України «Про вибори депутатів Верховної Ради АР Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», згідно з яким чергові місцеві вибори в 2006 р. мали відбутися за пропорційною системою. Потрібно зауважити, що наміри, якими керувалися при прийнятті цього закону, були гарними. Запровадження пропорційної системи на місцевому рівні мало

сприяти укрупненню та об'єднанню партій, розвитку їх партійної структури в регіонах. Місцеві осередки політичних партій мали змогу нарешті отримати вплив на прийняття рішень місцевими органами виконавчої влади та самоврядування.

Новий закон про місцеві вибори експерти почали жваво обговорювати вже одразу після його прийняття. Вони аналізували його переваги і недоліки і були одностайні в тій думці, що закон перспективний, але для того, щоб все прописане в ньому було втілене в життя, політичні партії мали провести дуже велику організаційну, кадрову, ідеологічну роботу для того, щоб мати успіх на чергових місцевих виборах – 2006. Більше того, переможцям виборчої кампанії-2006 задля того, щоб закріпити свій успіх, слід було налагодити системну і конструктивну щоденну роботу в своїх фракціях та постійних комісіях рад.

Вже напередодні 2010 року експерти з сумом відмічали, що впродовж останніх п'яти років пропорційна система виборів у місцеві ради виявилася неефективною в силу недостатньої структурованості українського суспільства. Партійні списки склалися умовно, у них потрапляли випадкові люди, місця в списках продавалися й купувалися. А партійні програми місцевих відділень політичних партій і блоків склалися без урахування пріоритетних проблем регіону й були чисто декларативними.

Політолог Віктор Пащенко зауважує, що проведення виборів по пропорційній формулі продемонструвало цілий ряд негативних моментів.

Першою неприємною особливістю пропорційних виборів виявилися своєрідні «фальстарты». Сутність їх полягала в тому, що перші «п'ятірки» блоків або партій, на які й зверталася першочергова увага, формувалися з людей з гарною репутацією, з характеристиками, які привертати увагу виборців - робітники, лікарі, викладачі. Але виконували вони роль усього лише гарної «обгортки», що після виборів зникала. Адже ще до початку виборчої кампанії всі учасники списку, за винятком «тузів», писали заяви про відмови від депутатських мандатів. Якщо хтось із «тузів», або просто з «потрібних» людей не проходив, то заявам усіх, хто стояв перед ним, могли дати хід. Це й відбувалося, у тому числі й у Дніпропетровській області. Таким чином, у ради проходили люди, що сховалися за «обгорткою», люди з небездоганною репутацією й вантажем компромату за спиною.

«Подальші події поставили під погрозу й можливість внутріпартійної демократії. Після 12 січня 2007 року стало можливим говорити про «покріпачення» депутатів фракційною дисципліною, оскільки в державі був впроваджений інститут імперативного мандата депутата місцевої ради. Сутність його в створенні можливостей для відкликання депутата місцевої ради політичною партією, за списком місцевої організації якої він був обраний. Це питання загострюється в Україні у зв'язку із процесом формування відносин між партіями й партійними фракціями в місцевих радах. З огляду на специфіку утворення й функціонування партійних структур в Україні, що відрізняється твердою ієрархічністю, диктатом лідерів й основних спонсорів, результатом цього процесу є те, що депутати, поступово, із представників територіальних громад стають відростками загальнодержавних партій у регіонах, а фракції - їхніми філіями, безправними й підконтрольними. Тепер не стільки від жителів міста, як від «центрального офісу» залежить - як довго ви будете депутатом, від нього ж залежить - чи візьмуть вас наступного разу «із собою» у владу. Природно, що й на перший план виходить завдання задоволення інтересів не жителів даної територіальної громади, а свого патрона» - вважає В.Пащенко.

Тому більшість експертів висловилися за необхідність перегляду існуючого виборчого законодавства (або повернення до мажоритарної системи, або проведення місцевих виборів з відкритими партійними списками).

Учасники дослідження звертають увагу на те, що вибори винятково по списках партій і блоків не характерні для країн з розвинутою демократією, де превалюють змішані системи різного типу. Питання викликає і обмеження конституційних прав громадян на місцевих виборах - адже безпартійні громадяни зараз не мають жодних шансів потрапити до місцевих рад.

Впровадження мажоритарної системи могло б принести користь не лише політичній еліті, а й країні. «Наші партії ще недостатньо «дозріли», тому мажоритарна система на місцях була б дуже доречна. Тоді депутати на місцях були б по-справжньому відповідальні перед своїми виборцями», - вважає директор Київського центру проблем управління імені Горшеніна Кость Бондаренко.

Втім, українська політична практика свідчить, що про реальні потреби виборців політики думають в останню чергу, тому, щоб підтримати нововведення, вони повинні знайти там щось «для себе». Це «щось» знаходиться досить швидко - при мажоритарному принципі формування місцеві ради стають

«гнучкішими», а як наслідок - зручнішими. «При мажоритарній системі легко буде створювати якісь нові формати більшості», - говорить Бондаренко. Недивно - окремого депутата переманити на свою сторону набагато легше, ніж цілу фракцію, а порівняно хаотична внутрішня структура «мажоритарних» рад дає набагато більше можливостей для політичного маневрування, аніж формалізована структура «пропорційних».

Святослав Олійник, народний депутат України від БЮТ: «Я повністю поділяю цю ідею (повернення до мажоритарної системи на місцевих виборах – авт.), у мене вона виникла через аналіз ситуації на місцях. Я точно знаю, що не менше 80% людей хочуть повернення мажоритарної системи. Вони хочуть чітко знати людину, яка представляє їх у раді, хочуть з неї питати, хочуть відчувати, що це - їхнє втілення, їхня людина, а не партійна. Кожен депутат при нинішній системі потрапляє в колізію: з одного боку, він мусить служити своїй партії, а з іншого... ще ж є люди, правда? І у депутата виникає проблема. Кожному депутатові, який справді працює, треба визначатися, з ким він працює. Що, ці депутати працюють на благо свого округу, своєї території? Ні, вони працюють на благо своєї партії. Це просто спотворює принцип політичного представництва, регіони залишилися без реальних представників. От чому я - прихильник мажоритарної системи».

Виконання передвиборчих програм місцевих осередків політичних партій та блоків

Напередодні місцевих виборів 2006 р. загальний рейтинг довіри до політичних партій серед населення Дніпропетровщини був досить низьким. Про це свідчить кількість протестного електорату на чергових парламентських виборах 2006 р. та позачергових – 2007 року.

В 2007 році середня цифра по Україні, за даними ЦВК, становила 2,73%, на Дніпропетровщині цей показник дорівнював 4,15%. В 2006 році середня цифра по Україні, за даними ЦВК, становила 1,77%, на Дніпропетровщині цей показник дорівнював 2,24%. Для порівняння, на виборах до Верховної Ради у 2006 році проти всіх проголосувало лише 2,12% виборців, які мешкають у Дніпропетровській області.

На виборах до місцевих рад Дніпропетровщини 2006 року відсоток протестного електорату дорівнював, в середньому, 4,5%.

Це досить високі показники, які вказували на те, що в Дніпропетровському регіоні існує певний рівень соціальної

напруженості, і люди, таким чином, висловлюють своє невдоволення ситуацією, яка склалася.

Отже перш за все переможцям виборчої кампанії-2006 потрібно було вжити дієвих заходів задля того, щоб знизити соціальне напруження. А, головним чином, власне розпочати виконувати все те, що вони обіцяли своїм прихильникам у передвиборчих програмах.

Експерти ДЦСД вирішили з'ясувати стан справ у цьому напрямку у експертів під час проведення чергового дослідження в жовтні-листопаді 2009 року. Втім, чіткої відповіді на запитання «Які з положень передвиборчих програм місцевих політичних партій/блоків були виконані?» експерти дати не змогли, тому що не пам'ятали партійних обіцянок. Більшість опитаних казали про те, що діяльність всього депутатського корпусу Дніпропетровської міської ради була зосереджена переважно на розподілі земельних ділянок, лобюванні особистих бізнес-інтересів окремих депутатів. Також експерти вказали на те, що позиція кожного депутата при проведенні голосування за прийняття якогось рішення, обов'язково мала пройти попереднє узгодження з керівником фракції. Таким чином, у міській раді могли б з успіхом голосувати лише одні керівники фракцій, без залучення інших депутатів.

Не отримавши задовільної відповіді на це питання в експертів, працівники ДЦСД самостійно здійснили аналіз положень передвиборчих програм тих політичних партій та блоків, які сформували склад Дніпропетровської міської ради V скликання. А саме програми місцевих осередків Партії Регіонів, Партії «Віче», Комуністичної партії України, Блоку Лазаренка, Блоку Н. Вітренко, Блоку Ю. Тимошенко та Опозиційного блоку «Не так!». Аналізувалися ті положення, які стосувалися вирішення проблем в найбільш актуальних для дніпропетровців сферах життя: соціальному захисті громадян, охороні здоров'я, житлово-комунальному та дорожньо-транспортному господарствах, охороні навколишнього природного середовища.

Проведене дослідження показало, що більшість положень передвиборчих програм місцевих партійних осередків були запозичені з загальнонаціональних партійних програм, тому що в 2006 році вибори до Верховної Ради та місцевих рад відбувалися одночасно. Винятком можуть бути лише програми Блоку Лазаренка та Партії Регіонів, які містили обіцянки того, що буде зроблено власне на місцевому рівні.

Жодна з програм не містила конкретних формулювань того, що буде зроблено. Всі задуми, які той чи інший місцевий партійний осередок бажав втілити в життя, починалися словами «забезпечимо», «допоможемо», «сприятимемо», «впровадимо» і т. ін.

Для того, щоб формалізувати результати дослідження, при проведенні оцінки використовувалася наступна шкала: виконано – 1 бал, частково виконано – 0,5 бала, не виконано – 0 балів. В трійці лідерів у цьому дослідженні опинилися Блок Лазаренка (2 бали), Опозиційний блок «Не так!» (2 бали) та Комуністична партія України (1,5 бали). А Партія Регіонів, яка отримала більшість голосів виборців в 2006 році має в своєму активі лише одне програмне положення, яке, втім, виконано лише частково. Тим не менш, такі результати є невтішними для всіх місцевих осередків партій та блоків, які працювали в Дніпропетровській міській раді V скликання, тому що за п'ять років діяльності депутатам від цих партійних об'єднань вдалося виконати лише близька 10% своїх обіцянок.

Розуміючи, що для того, аби вирішити якусь проблему місцевого рівня потрібно не тільки ухвалити відповідне рішення, але й забезпечити його належне фінансування, члени ініціативної групи «Громадськість Дніпропетровщини – за вільний доступ до інформації» протягом січня – липня 2010 р. здійснили моніторинг витратної частини міських бюджетів 2006-2010 рр. за статтями: соціальний захист, охорона здоров'я, ЖКГ, дорожньо-транспортна інфраструктура, екологічна безпека.

Згідно з результатами моніторингу протягом терміну діяльності депутатського корпусу міської ради 5-го скликання видатки на охорону здоров'я збільшилися на 13,7% і в бюджеті 2010 р. становили вже майже 45% від загальної суми видатків (без урахування трансфертів). Видатки на заходи з охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки збільшилися на 1% і становили в 2010 р. 1,4% всієї видаткової частини міського бюджету.

В той же час значно скоротилися видатки на житлово-комунальне господарство (на 14,29%), соціальний захист та соціальне забезпечення (на 5,37%),

Видатки на транспорт та дорожнє господарство протягом 2006-2010 рр. знаходилися на майже однаковому рівні (9,5 – 11%).

Тим не менш, якщо розглянути розподіл витрат за кожною з вище перелічених статей видаткової частини місцевого бюджету 2006-2010 рр., стане зрозуміло наступне.

Майже 90% всіх коштів, виділених на охорону здоров'я, витрачалися на виплату заробітної платні медичних працівників. А на матеріально-технічне забезпечення лікувально-профілактичних закладів (закупівля медикаментів, обладнання, проведення поточних та капітальних ремонтів лікарень, харчування хворих і т. ін.), від якого великою мірою залежить якість надання медичних послуг та їх «безкоштовність», виділялося від 7 до 10% від загальної суми коштів.

Незважаючи на те, що протягом 2006-2010 рр. спостерігається зменшення загальної суми видатків за статтею «житлово-комунальне господарство», обсяг коштів на «житлове господарство» в цей же період зростає і у більшості своїй витрачається на проведення капітальних ремонтів житлового фонду міста, який є застарілим і потребує на своє утримання значних капіталовкладень.

У структурі видатків на комунальне господарство звертає увагу стан фінансування за статтею «видатки на впровадження засобів обліку витрат на регулювання споживання води та теплої енергії». З року в рік гроші на виконання таких заходів виділялися нерівномірно, далеко не в повному обсязі, та, до того ж, відсоток виконання за цією статтею наприкінці 2009 року становив 44,4% від річного плану фінансування. Такий стан може бути свідченням, по-перше, того, що даний напрямок роботи місцеві можновладці вважають неперіоритетним, а тому і не виділяють достатньої кількості коштів. А, по-друге, ймовірно, що заплановані на рік кошти, не «освоюються» в повному обсязі виконавцями, тому що заходи виконуються дуже повільно і не контролюються з боку депутатського корпусу міськради.

Звертає увагу той факт, що протягом 2008-2009 років в сфері утримання дорожньо-транспортної інфраструктури було скорочено видатки за статтею «Інші заходи у сфері автомобільного транспорту», яка передбачає утримання автоматизованої системи управління громадським транспортом та на відшкодування збитків автотранспортних підприємств від перевезень жителів віддалених мікрорайонів на соціально-значущих маршрутах. Також в цей період скорочувалися видатки на компенсаційні виплати транспортним підприємствам за перевезення пільгових категорій громадян електротранспортом, залізничним транспортом. В 2009 році відбулося скорочення видатків за статтею «Інші заходи у сфері електротранспорту».

Така фінансова політика призвела до ситуації постійного недофінансування комунального підприємства «Дніпроелектротранс», його доведення до банкрутства і, взагалі, поставила під загрозу саме існування електротранспорту в м. Дніпропетровськ.

З питанням охорони навколишнього середовища в місті теж виникла критична ситуація. Фактично протягом 2006-2010 років видатки на заходи з поліпшення екологічної ситуації власне з міського бюджету постійно зменшувалися, а кошти витрачалися на такі «косметичні» дії, як-то озеленення та вивіз побутового сміття. Натомість поза увагою місцевих посадовців та депутатського корпусу залишилися такі нагальні питання, як: зменшення викидів промислових підприємств в атмосферу та водне середовище, проведення ремонтів колекторів, здійснення жорсткого контролю за процесом утилізації акумуляторних батарей. До речі, ці заходи мають фінансування за рахунок надходжень зборів за забруднення навколишнього середовища, які сплачують місцеві підприємці (з них 20% потрапляють до цільового фонду міської ради). І, нарешті, потребує вирішення питання здійснення заходів з утилізації сміття в місті, а саме будівництво нового сміттєспалювального заводу.

Результати проведеного фінансового моніторингу свідчать про здійснення неефективного розподілу коштів видаткової частини місцевого бюджету впродовж останніх 5-ти років.

Такий стан справ зумовлюється, по-перше, відсутністю чітко визначених пріоритетних проблем і напрямків діяльності для їх вирішення, а по-друге, відсутністю співпраці на рівні місцевий орган самоврядування – Кабінет Міністрів України. Неодноразово місцевими політиками наголошувалося на тому, що найбільша кількість вилучень коштів з місцевого до державного бюджету відбувається саме в м. Дніпропетровськ. Окрім того в місті кількість комунальних закладів (шкіл, лікарень, дитячих садків і т. ін.) не відповідає тій кількості, яку для міста розрахував Кабмін. Отже потрібно або скоротити кількість закладів до нормативної, або домовлятися в Києві про зменшення об'ємів вилучення коштів з міського бюджету задля забезпечення фінансування цих закладів.

В реальності же, з київськими можновладцями дніпропетровські, на відміну від донецьких, домовитися не змогли. І з року в рік ті кошти, які мали йти на розвиток міста, йшли на виконання делегованих центральною владою повноважень (утримання шкіл, лікарень, дитячих садків, виплату заробітної платні їх працівникам і т. ін.).

Об'єктивним свідченням того, що за останні 5 років не було вирішено нагальні соціально-економічні проблеми городян, є статистика відділу по організації роботи зі зверненнями громадян Дніпропетровської міської ради. Згідно з її даними городяни найбільше скаржаться на експлуатацію та ремонт житла. Це 17,6% від загальної кількості звернень, що надійшли в міську раду впродовж поточного року. Усього до представників Дніпропетровської міської ради від жителів міста з початку року надійшло 3 тис. 471 скарга, на 6% більше, ніж за аналогічний період 2009 року. На 27% виросла кількість звернень з питань землекористування, на 20% - з питань охорони здоров'я, на 6% - з питань законності та правопорядку.

Рекомендації

На думку експертів, сьогодні у Дніпропетровському регіоні відзначається відсутність консолідації управлінських, партійних, ділових еліт у рішенні соціально-економічних проблем. Діяльність місцевих рад протягом 2006-2009 р. виявилася малопродуктивною в частині вирішення актуальних проблем життя дніпропетровців. Впровадження мажоритарної системи могло б принести користь не тільки політичній еліті, але й регіону в цілому, оскільки буде сприяти створенню нових форматів більшості, що необхідно при прийнятті рішень органами представницької влади. Необхідні прості, прозорі правила гри, важливо навести елементарний порядок.

Напередодні виборів у місцеві ради необхідно виробити розуміння того, як повинні відбуватися взаємини між регіональною й центральною владою. Сьогодні регіон є одним з основних донорів державного бюджету й разом з тим має безліч невирішених локальних проблем, які вимагають більших обсягів фінансування. Це питання стане першочерговим після підведення підсумків виборів у жовтні 2010 р.

Нагальною потребою напередодні місцевих виборів 2010 року постає налагодження реальної системної роботи місцевих об'єднань політичних партій, формування партійних передвиборчих програм у відповідності до місцевих потреб та проблем, вироблення адекватного стратегічного плану розвитку області на найближчі роки.

Задля підвищення рейтингу довіри до себе з боку громадян, представники депутатського корпусу повинні доводити інформацію про результати своєї діяльності по вирішенню конкретних проблем, які турбують мешканців населених пунктів.

При підготовці передвиборчих програм на виборах до Дніпропетровської міської ради 2010 року окремим кандидатам та місцевим осередкам політичних партій слід звернути увагу на наступні питання.

У сфері забезпечення соціального захисту громадян та надання медичної допомоги:

- Медична галузь має потребу в реформуванні й оптимізації надання послуг населенню на законодавчому рівні (реорганізація існуючих медичних установ, введення страхової медицини, визначення переліку послуг, які лікувальні установи надають на безкоштовній основі).
- Депутатам міської ради необхідно розробити й прийняти програму розвитку сімейної медицини, введення муніципальних надбавок практикуючим лікарям муніципальних лікарень. Також необхідно переглянути й внести зміни в муніципальні програми по наданню житлових субсидій населенню (визначити коло осіб, які мають потребу в такій допомозі, спростити процедуру її одержання).

Житлово-комунальна галузь потребує не окремих «косметичних» заходів, а проведення комплексного реформування:

- Фінансування житлово-комунальної галузі в місті повинно здійснюватися відповідно до принципів Хартії місцевого самоврядування;
- Мають бути ліквідовані комунальні виробничі житлово-експлуатаційні підприємства, які не надають ніяких послуг населенню;
- Необхідне проведення укрупнення житлово-експлуатаційних контор (скорочення керівних посад зі збереженням виконавських);
- Проведення заходів щодо визначення земельних границь у м. Дніпропетровськ спростить процедуру землевідведення об'єднанням співвласників багатоквартирного житла і буде сприяти росту їхньої кількості;
- Повинно відбутися впровадження ринкових механізмів у сфері обслуговування міського житлового фонду (проведення відкритих конкурсів на право обслуговування із залученням приватних компаній).

У сфері утримання та розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури міста для того аби виправити ситуацію, що склалася, необхідно:

- Здійснювати фінансування комунального підприємства електротранспорту й заходів щодо ремонту дорожнього покриття в повному обсязі;
- Комісії з питань промисловості, паливно-енергетичного комплексу, транспорту й зв'язку разом з Департаментом транспорту Дніпропетровської міської ради розробити новий проект транспортної мережі, що буде орієнтований на підтримку електротранспорту, відсутність автобусних маршрутів, що дублюють електротранспорт, перевезення пасажирів автобусами великої місткості.
- Депутатам міської ради ухвалити рішення щодо прийнятті міського метрополітену з державного на міський баланс, з наступним виділенням муніципальних бюджетних засобів на завершення будівництва метро.
- Міській владі зараз необхідно максимально впритул працювати з керівництвом на рівні держави та області, аби знаходилися кошти на розв'язання невідкладних для міста транспортних проблем.

У сфері покращення екологічної ситуації:

- Необхідно розробити екологічний паспорт міста та всіх підприємств, які здійснюють на його території свою діяльність. Проведення «паспортизації» дозволить визначити реальні обсяги забруднення навколишнього середовища та проводити більше жорсткий контроль порушень природоохоронного законодавства.
- Питання забезпечення екологічної безпеки повинні стати пріоритетними не на папері, а на ділі. У міському бюджеті 2011 року необхідно передбачити фінансування природоохоронних заходів у повному обсязі.
- Під час проведення виборчої кампанії по виборам у місцеві ради 2010 р. кандидати в депутати, місцеві партійні осередки повинні надати виборцям програми конкретних заходів в кожному виборчому окрузі, які дійсно будуть сприяти поліпшенню екології в м. Дніпропетровськ.

Матеріали «круглих столів» ДЦСД

**«Політика в сфері охорони здоров'я та соціального захисту:
результати діяльності депутатського корпусу
м. Дніпропетровськ в 2006-2010 р.»**

20 травня 2010 р.

20 травня 2010 року Дніпровський центр соціальних досліджень (ДЦСД) у Дніпропетровському прес-клубі реформ провів «круглий стіл» на тему «Політика в сфері охорони здоров'я та соціального захисту: результати діяльності депутатського корпусу м. Дніпропетровськ в 2006-2010 р.».

Чи здатна існуюча місцева влада адекватно реагувати на виклики в соціальній сфері регіону? Які кошти планується витратити на охорону здоров'я та соціальний захист громадян з міського бюджету-2010? Забезпечення права громадян на одержання безкоштовної медичної допомоги. Якість медичних послуг. Реалізація міських програм в області охорони здоров'я та соціального захисту. Заходи щодо зниження рівня безробіття, дотримання трудових прав мешканців м. Дніпропетровська. Соціальна допомога та захист людей похилого віку, людей з обмеженими фізичними можливостями.

Ці та інші питання були запропоновані для обговорення на «круглому столі».

В засіданні взяли участь: директор Дніпровського центру соціальних досліджень Анна Колохіна, голова комісії з питань соціального захисту, праці і охорони здоров'я Дніпропетровської міської ради Олег Хасілев, заступник начальника управління – начальник відділу з питань соціального захисту населення управління праці та соціального захисту населення Дніпропетровської міської ради Альона Сулова, головний спеціаліст департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської міської ради Антоніна Рудь.

Учасникам заходу були представлені результати моніторингу діяльності депутатського корпусу Дніпропетровської міської ради щодо вирішення питань охорони

здоров'я та соціального захисту в 2006-2009 рр., яке провів Дніпровський центр соціальних досліджень.

Анна Колохіна повідомила, що ДЦСД дослідив передвиборчі програми міських осередків політичних партій та блоків на виборах до Дніпропетровської міської ради 2006 року. Також проаналізовано публікації з питань охорони здоров'я та соціального захисту в друкованих ЗМІ Дніпропетровського регіону. Використовувалася вибірка за січень 2006 року – березень 2010 року у регіональних друкованих ЗМІ (газети): «Наше місто» (загальний наклад за вівторок, середу, п'ятницю та суботу - 116 156), «Лица» (загальний наклад за середу та п'ятницю – 35 000), «Днепр вечерний» (загальний наклад за вівторок, середу, п'ятницю та суботу – 245 377), «Зоря-город» (15 100), «Зоря» (наклад за вівторок, четвер, суботу – 38 117), «Горожанин» (21 000), «Днепровская правда» (25 000), «Вісті Придніпров'я» (загальний наклад за вівторок та четвер – 90 290).

Моніторив ДЦСД і офіційні документи (міські програми та рішення сесій Дніпропетровської міської ради).

Основні результати дослідження.

Аналіз передвиборчих програм міських осередків політичних партій та блоків на виборах до Дніпропетровської міської ради 2006 року показав, що питання вирішення проблем в галузях охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення висвітлювали всі політичні партії та блоки, які пройшли до міської ради в 2006 році (див. Додаток) за винятком виборчого блоку партії Блок Наталії Вітренко «Народна Опозиція» Прогресивної соціалістичної партії України та Партії «Русько-Український Союз» (Русь).

Позитивні здобутки:

Протягом 2006-2009 років депутатами міської ради було прийнято низку програм, спрямованих на:

- соціальний захист ветеранів війни та праці, інвалідів, громадян м.Дніпропетровська, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- забезпечення безперешкодного доступу людей з обмеженими фізичними можливостями до об'єктів житлового та громадського призначення;
- забезпечення громадян соціальним житлом;

- надання адресної допомоги на оплату житлово-комунальних послуг соціально незахищеним верствам населення;
- соціальну адаптацію осіб, звільнених з місць позбавлення волі;
- сприяння зайнятості населення.
- У сфері охорони здоров'я населення міста діють програми, спрямовані на:
 - профілактику та лікування серцево-судинних, стоматологічних захворювань;
 - профілактику професійного раку та поліпшення якості онкологічної допомоги населенню м.Дніпропетровськ;
 - протидію розповсюдженню інфекційних соціально небезпечних хвороб у м.Дніпропетровську;
 - раннє виявлення, лікування і профілактику інвалідності від глаукоми та катаракти;
- Також в місті діють Програма «Здоров'я дітей та матерів м.Дніпропетровська», Програма «Цукровий діабет», реалізуються комплексні заходи щодо впровадження сімейної медицини в систему охорони здоров'я.

Щорічні видатки з міського бюджету на охорону здоров'я:

Роки	Фактично витрачено, тис. грн.	% виконання до річного плану з урахуванням змін	% від загальної суми видатків міського бюджету без урахування трансфертів
2006	255467,749	99,0	31,13%
2007	340785,065	98,6	36,89%
2008	466386,644	97,1	35,60%
2009	492771,529	98,7	42,38%

В міському бюджеті на 2010 рік на фінансування галузі охорони здоров'я передбачено витратити **603812,329 тис. грн.**, що складає **44,8%** від загальної суми затверджених видатків.

Проблемні питання:**Щорічні видатки з міського бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення:**

Роки	Фактично витрачено, тис. грн.	% виконання до річного плану з урахуванням змін	% від загальної суми видатків міського бюджету без урахування трансфертів
2006	59210,883	98,6	7,21%
2007	42760,807	94,4	4,63%
2008	15405,952	95,6	1,18%
2009	18155,328	94,8	1,56%

В міському бюджеті **на 2010 рік** на фінансування заходів з соціального захисту та соціального забезпечення передбачено витратити **24865,904 тис. грн.**, що складає **1,84%** від загальної суми затверджених видатків.

Наприкінці 2007 року на XXVI сесії міськради було затверджено комплексну програму надання адресної допомоги на сплату послуг ЖКГ соціально незахищеним верствам населення м. Дніпропетровська на 2008 рік (бюджет програми 15 млн. 280 тис. грн.). Нажаль ці кошти були освоєні лише на 3% (530 тис. грн.). Головною проблемою у виконанні програми став складний механізм надання допомоги.

В 2009 році знов була прийнята комплексна програма надання адресної допомоги на сплату послуг ЖКГ соціально незахищеним верствам населення. Втім, розмір фінансування був затверджений в 150 разів менше, ніж в 2008 році – 100 тис. грн.

В 2007 році планувалося прийняття програми з комплексної підготовки лікарів для міста. Зокрема особливу увагу передбачалося приділити будівництву соціального житла для лікарів та вчителів. Втім така програма не була прийнята.

По закінченню знайомства з результатами дослідження ДЦСД Анна Колохіна запитала у присутніх, як вони оцінюють

процеси, що відбуваються у сфері охорони праці та соціального захисту населення.

- Говорити, що в соціальній сфері в нашому місті нічого не робиться - це надто непристойно, - переконано заявила Альона Суслова. - У нас багато соціальних програм. У дослідженні ДЦСД вказано, що Програма надання адресної допомоги на оплату послуг ЖКГ була не особливо ефективна, але в цьому немає нашої провини. Спочатку її розробляли як програму соціальної підтримки інвалідів. Але депутати, зокрема Партії регіонів, спробували нас переконати, і вирішили розширити коло людей, які можуть отримати адресну допомогу, вирішивши таким чином пом'якшити наслідки фінансово-економічної кризи. Але в результаті в 2008 році нею скористалися 4 сім'ї, а в 2009 - 2. Людям, виходить, ця програма не потрібна.

На думку Альони Суслової дніпропетровці взагалі не активні в отриманні різних пільг.

- Є житлово-комунальні субсидії, якими може скористатися будь-який громадянин України, якщо витрати його сім'ї на послуги ЖКГ перевищують 15-20%. В управлінні праці та соцзахисту завжди йдуть назустріч таким людям, в райвиконкомах існують комісії, які, якщо в чомусь проблема, переглядають умови на користь людини - було б бажання. Але у нас катастрофічно падає кількість сімей, бажючих оформляти субсидію, - повідала пані Суслова. - У 2006 році субсидії отримували 11 444 сім'ї, в 2007 - 12 545, у 2008 - 10 тисяч, в 2009 - менше 8 тисяч. Ми зацікавлені у великій кількості людей, що одержують субсидії - це залучення грошей з держбюджету до нашого міста. Шкода, що наші мешканці цього не розуміють. Хоча в їх небажанні чимало «підводних каменів» - у людини може бути кілька квартир, нещодавно куплений автомобіль, земельна ділянка. Для оформлення субсидії треба заповнити декларацію, і бути офіційно працевлаштованим або значитися в центрі зайнятості. На жаль, у нас дуже багато нелегально працевлаштованих, і це ускладнює їм отримання субсидії.

За словами Олега Хасілева проблем дуже багато і через брак грошей.

- Навіть якщо порівняти бюджети міста й області на 2010 рік, то побачимо, що в обласному головними пріоритетами стали дороги, житлово-комунальне господарство і соціальний захист та охорона здоров'я, а в місті прерогативи - дороги, електротранспорт і житлово-комунальне господарство. Втім, сума, виділена на охорону здоров'я вражає - в бюджеті на це заплановано 603 812 тис. грн. Хоча максимальна потреба спочатку була в 704 мільйони.

За словами Олега Хасілева урізали фінансування швидкої допомоги, на капремонт медичних установ, на ремонт медобладнання.

- Як ми не намагалися перед бюджетною комісією відстояти ці пункти, не доводили їх необхідність, грошей нам «вибити» не вдалося, - розводить руками депутат. - Вдалося лише на сесії занести в протокол рішення, що при перегляді бюджету за підсумками 6 або 9 місяців, при отриманні додаткових доходів спрямовувати ці кошти на охорону здоров'я.

Також Хасілев вважає, що треба вирішувати питання із платною медициною:

- Медицина далі не може бути умовно безкоштовною при тому, що вона вже давно стала платною. Введення платних послуг повинні розробити міністерства фінансів та охорони здоров'я. Яку допомогу сьогодні може надати міська поліклініка на 30 копійок, виділених на одного відвідувача (в це входять безкоштовні медикаменти, реактиви для лабораторії, посуд і т. д.)! Хоча в області на одне відвідування виділено 2,8 грн.

Інший приклад - у нас в місті на хірургічне ліжко на добу виділяється 3 грн. (в області – 16). На реанімаційне ліжко - 4 (в області 180), на інфарктне ліжко 10 (в області - 50). Це проблема. На останній нараді голів постійних комісій мер Іван Куліченко висловив думку, що необхідні реформи. І в Міністерстві охорони здоров'я так вважають ... А поки 93% закладених у бюджеті коштів - це заробітна плата медичних працівників, яку підняли на 28%, і «повісили» це підвищення на місцеві бюджети. Плюс постановою Кабміну від грудня 2009 ввели доплату за стаж медпрацівникам, і теж за рахунок місцевих бюджетів! І при 7%, які залишили на саму медицину, у нас і виходить жалюгідна ситуація. Сподіваємося на Верховну Раду і уряд, які повинні прийняти нові закони, на які ми й будемо спиратися при реформуванні. Тим більше, що потенціал у дніпропетровських медиків великий.

З останнім твердженням пана Хасілева повністю погодилася Антоніна Рудь:

- Якщо судити за кваліфікацією, то кадровий потенціал у наших медичних працівників у місті дійсно досить високий. Люди мають великий стаж роботи, і при недостатності обладнання іноді дійсно творять чудеса. Але близько 27% медпрацівників - це пенсіонери, які вийшли на заслужений відпочинок, але продовжують працювати. Не можна сказати, що у нас погана укомплектованість - вона становить близько 90%. Окремі спеціальності у нас повністю укомплектовані, але є й клопітні спеціальності, яких не вистачає - це дільничні лікарі, педіатри, лікарі «швидкої допомоги» - тобто ті, які надають першу медичну допомогу.

Проблема у нас з молодими фахівцями. Випускникам медакадемії простіше влаштуватися медпредставниками і отримувати зарплату в 3-4 рази більшу, ніж початківцеві-фахівець в лікарні або поліклініці.

За словами Антоніни Рудь, згідно з даними офіційної статистики, з 2000-го року в Дніпропетровську почала різко падати народжуваність, рости смертність.

- Але за останній час рівень народжуваності навпаки - почав зростати, - повідомила пані Рудь. - Якщо в 2006 цей рівень був 9,2 на 1 000 населення, то в 2009 - 10,6. Тобто йде приріст народжуваності, що говорить про досить непоганий рівень життя населення. У той же час, якщо раніше смертність була на рівні 16-17 на 1000 населення, то в 2009 - 13,9. Смертність поки що перевищує народжуваність, але вперше за останні роки приріст склав 3,3, при тому, що коли починали рахувати, цей показник був у 2-3 рази вищий. Такі показники говорять про те, що витрата бюджетних грошей дає свої результати.

- Обов'язково потрібно реформування, і ми вже піднімаємо це питання, пишемо в міністерство, - говорить Олег Хасілев.

Отже під час проведення заходу його учасники дійшли наступних висновків:

- Медична галузь має потребу в реформуванні й оптимізації надання послуг населенню на законодавчому рівні (реорганізація існуючих медичних установ, введення страхової медицини, визначення переліку послуг, які лікувальні установи надають на безкоштовній основі).

- Депутатам міської ради необхідно розробити й прийняти програму розвитку сімейної медицини, введення муніципальних надбавок практикуючим лікарям муніципальних лікарень. Також необхідно переглянути й внести зміни в муніципальні програми по наданню житлових субсидій населенню (визначити коло осіб, які мають потребу в такій допомозі, спростити процедуру її одержання).

**«Реформування житлово-комунальної сфери
м. Дніпропетровськ:
партійні декларації і реальні кроки»**

01 червня 2010 р.

1 червня 2010 року у Прес-клубі реформ відбувся круглий стіл на тему „Реформування житлово-комунальної сфери Дніпропетровська: партійні декларації та реальні кроки».

Участь у засіданні взяли: директор Дніпровського центру соціальних досліджень Анна Колохіна, голова комісії з питань житлово-комунального господарства міської ради Сергій Воробйов, начальник відділу реформування управління житлового господарства міської ради Ольга Лукіних та заступник генерального директора з регіонального розвитку та інвестиційної діяльності житлово-комунального союзу України Олена Шамал.

Головною темою круглого столу стало обговорення результатів моніторингу діяльності депутатського корпусу міської ради у сфері житлово-комунального господарства у 2006-2009 роках, який провів центр соціальних досліджень Дніпропетровська.

Начальник відділу реформування управління житлового господарства Дніпропетровської міськради Ольга Лукіних повідомила, що бюджетом міста на 2010 рік передбачено 45 мільйонів гривень на житлову галузь. «З них на капітальний

ремонт житла буде витрачений 21 мільйон гривень. 24 мільйона гривень становить сам зміст житлового господарства.

Збільшення в останні роки грошей на капремонт житла й скорочення їх на утримання житлового господарства пояснюється просто: жилою фонд Дніпропетровська в основному дуже старий. І роботи з обслуговування та поточного ремонту таких будинків вже не можуть забезпечити його прийнятний санітарно-технічний стан. Тому потрібні кардинальні заміни комунікацій і т. ін., а не дрібний їхній ремонт.

На поточний ремонт будинків з бюджету виділено 3,6 мільйони гривень, на погашення заборгованості - 12 мільйонів гривень, на утримання аварійних і диспетчерської служб -і 5 мільйонів. На виконання наказів виборців –і 4 мільйони. І ще 0,5 мільйона гривень - на інші витрати: відновлення номерних знаків і табличок будинків, інвентаризацію, утримання безхазяйного майна й 15-процентну надбавку до зарплати дворникам за «особливі умови праці».

Але програма реформування житлового господарства стосується не тільки фінансування.

Перший її напрямок полягав у виділенні послугу з вивозу та утилізації твердих побутових відходів в окрему послугу та проведення конкурсу серед перевізників. Такий конкурс в 2008 році був проведений. Сьогодні в Дніпропетровську вивозять сміття три перевізники - «Екологія Україна», «Грінко-Дніпро» й «Дніпркомунтранс». **Вони напряму укладають договори з населенням і вивозять сміття.**

Другий напрямок - виділення послуги з обслуговування ліфтів. Цього року вже проведений конкурс, відповідно до якого чотири підприємства одержали право на надання цієї послуги, і вони вже приступили до роботи.

Третій напрямок - створення ОСББ. Програмою передбачене щорічне створення близько 200 ОСББ. Але, з огляду на проблеми, з якими зіштовхуються ініціативні групи по створенню ОСББ й їхні голови, (відведення придомової земельної території) у рік створюється не більше 20 ОСМД у місті. У нас у Дніпропетровську земля передана в користування одиницям ОСББ, - говорить Ольга Лукиных.

У чому ж проблема? Потрібно робити розподіл території, - заявив голова депутатської комісії міськради по ЖКГ Сергій Воробйов. - На ці цілі торік

Міськжилуправління просило 7 мільйонів, але не одержало ні копійки. Тому сьогодні, якщо в місті створюється ОСББ, ми віддаємо людям їхній будинок на баланс (якщо вони хочуть), а землю - тільки по зрізу будинку.

Четвертий напрямок - залучення населення до контролю за якістю надаваних послуг. Тепер будинкові комітети мають право контролювати якість послуг. Передбачено спеціальну процедуру підписання актів виконаних робіт. І у випадку не надання якої-небудь послуги ЖЕКи зобов'язані перераховувати тарифи та зменшити оплату населенню. Робота в цьому напрямку йде важко й повільно, але йде.

П'ятий напрямок - залучення альтернативних форм керування житловим господарством. Одна альтернатива - ОСББ, а друга - приватні ЖЕКи. Сьогодні в Дніпропетровську новобудови обслуговує 45 приватних ЖЕКів. Як правило, такий ЖЕК обслуговує один-два будинки. Торік було ухвалене рішення міськради про проведення конкурсу на залучення приватних ЖЕКів до обслуговування будинків більше ранніх років будівництва. Але територія для такого експерименту дотепер не визначена», - сказала О. Лукіних.

Цікаво було послухати заступника генерального директора з регіонального розвитку та інвестиційної діяльності житлово-комунальної спілки України Олену Шамал. Організація, яку вона представляє, є альтернативною існуючим ЖЕКам та надає послуги з утримання житлових будинків в містах країни вони почали з 2006 року. В нашій області змогли утвердитися в Нікополі й Новомосковську. Теж не у великому захопленні від дійсності. Адже в більшості мегаполісів увага житлово-комунальній сфері надається за залишковим принципом. Вони намагаються виділитися за існуючих умов. Організують сервісні центри за принципом єдиного вікна, куди мешканець може звернутися відразу зі всіма своїми складнощами. Ще переймаються першочергово питаннями енергозбереження, надають значення малим архітектурним формам - урнам, лавочкам. Так і заслуговують довір'я. Мають подяки від людей, але, звісно, трапляються і скарги.

У журналістів виникло чимало запитань до запрошених гостей. Вичерпних відповідей було менше. Найбільше гострих стріл випустили щодо незрозумілого сьогодні існування ЖЕКів і ЖЕО. Сергій Воробйов відгукнувся, що й депутатам терпець урвався, але не на все кардинальне в них вистачає повноважень.

Поки що мають намір продовжити відщипувати в ЖЕКів їхні функції. На черзі - прибирання прибудинкової території, і, думається, мешканці не платитимуть більше. Бо розраховуватимуться з двірником тільки за своє подвір'я, а не за всю навоколишність, яку він зобов'язаний обслуговувати сьогодні. Те, що в загальному користуванні, хай оплачує міська влада.

Сергій Воробйов констатував, що прорахунком існуючої Програми реформування ЖКГ Дніпропетровська є нереальність записаних у неї планів. Це привело в остаточному підсумку до того, що реальні цифри витрат на утримання і реформування сфери ЖКГ міста та виконаних робіт дуже серйозно відрізняються від заявлених у Програмі. На жаль, у меншу сторону.

«Якщо взяти пріоритети, закладені в Програмі реформування ЖКГ і пріоритети, закладені в бюджеті міста на 2010 рік, те видно відразу, що вони дуже сильно відрізняються друг від друга. Так, незважаючи на те, що витрати на капітальний ремонт житла ростуть з року в рік, насправді вони становлять усього 1% витратної частини міського бюджету. Але чи займає проблема житлового фонду, що старіє, також 1% всіх міських проблем? Звичайно ж, ні!

Зроблено аналогічну ситуацію і з фінансуванням на зміст всієї сфери ЖКГ.

У цілому бюджет управління житлового господарства становить близько 2% від загального бюджету Дніпропетровська. Інші 8% від витратної частини бюджету на ЖКГ (а в бюджеті на потреби ЖКГ закладено 10% бюджету) підуть на потреби комунального управління міста, тобто - на підтримку в робочому стані різних міських комунальних підприємств. Спектр проблем комунального управління міськради простирається від доріг до цвинтарів, включаючи теплопостачальні підприємства, «Водоканал» і т.д.

Якби бюджет будувався відповідно до принципів Хартії про місцеве самоврядування в Україні, то на ЖКГ повинна була б витрачатися, як мінімум половина бюджету міста.

У бюджеті 2010 року витрати на підтримку та ремонт житлово-комунального господарства зведені до мінімуму. Так, на капітальний ремонт тепломереж грошей не виділено зовсім.

«Цього року в бюджеті не передбачені кошти на підготовку тепломереж до зими. Комунальні підприємства

повинні самостійно вишукувати ці кошти та забезпечувати реконструкцію за рахунок оплати послуг абонентами», - відзначає глава комісії з питань житлово-комунального господарства Дніпропетровської міськради Сергій Воробйов.

Але сьогодні зробити ремонт за свій рахунок ні «Дніпропетровські теплові мережі», ні «Теплоенерго» не в змозі. Навіть для погашення власного боргу за газ комунальні підприємства беруть кредит у розмірі 115 млн. грн., так що говорити про реконструкції не доводиться.

У той же час, міський голова Іван Куліченко дає розпорядження підготувати тепломережі до опалювального сезону, прекрасно знаючи, що грошей на це в них немає.

«Те, що ми, маючи недобір по дохідних статтях, беремо кредити, говорить лише про нерозумний розподіл коштів. Адже ми, по суті, використовуємо гроші наступного року, тим самим створюючи дефіцит у бюджеті-2011», - говорить Сергій Воробйов.

Головна проблема, через яку наше житлово-комунальне господарство перебуває в жалюгідному положенні, - це невідповідність планів реформування та запланованих у бюджеті витрат.

Чому ми з року в рік йдемо до житлово-комунальної катастрофи? А тому, що прийнятий на 2010 рік бюджет міста зверстаний за коефіцієнтами витрат на охорону здоров'я, утримання та інші соціальні потреби, включаючи і ЖКГ. У перерахунку на кількість населення міста й вийшли ці самі 2%. А вийшло це тому, що бюджетних установ у Дніпропетровську більше, ніж нам дозволяє фінансувати Мінфін по затверджених коефіцієнтах.

У Дніпропетровську існує перекис, ми витрачаємо на медицину та утримання більше, ніж нам дають на це коштів. І змушені перекидати величезні гроші з бюджету розвитку (який повинен витратитися на місто) у бюджет делегованих повноважень (зарплати, утримання шкіл, дитсадків).

Отут виходів два: або скорочувати бюджетні установи до нормативу, або доводити Кабміну, що їм для нашого міста треба застосовувати індивідуальні коефіцієнти. А Кабміни, незважаючи на їхні політичні кольори, нас хоч і чують, але не реагують. Депутати міськради вибрали третій варіант - просто перекинули гроші. Цього року ми так перекинули 250 мільйонів

гривень. Те, що недоотримане ЖКГ, пішло на охорону здоров'я та утримання шкіл, дитсадків.

- Я вважаю, що ми вчинили неправильно, - заявив Сергій Воробйов. - І це продовжується з року в рік. Усі говорять про феномен Донецька. Але там весь феномен полягає в тім, що вони змогли довести Мінфіну, що потрібно переглянути цифри, а ми довести не змогли. Це сама серйозна діра в бюджетному процесі, що ми маємо з року в рік. От і порахуйте, скільки за останні 10 років витрачено міських грошей «не туди»!».

Наприкінці заходу Воробйов додав, що сподівається на те, що за рахунок субвенцій з області до міста та перегляду цифр на державному рівні нам вдасться збільшити фінансування ЖКГ в цьому році».

Учасники заходу дійшли висновку, що житлово-комунальна галузь потребує не окремих «косметичних» заходів, а проведення комплексного реформування:

- Фінансування житлово-комунальної галузі в місті повинне здійснюватися відповідно до принципів Хартії місцевого самоврядування;
- Мають бути ліквідовані комунальні виробничі житлово-експлуатаційні підприємства, які не надають ніяких послуг населенню;
- Необхідне проведення укрупнення житлово-експлуатаційних контор (скорочення керівних посад зі збереженням виконавських);
- Проведення заходів щодо визначення земельних границь у м. Дніпропетровськ, спростить процедуру землевідведення об'єднанням співвласників багатоквартирного житла, і буде сприяти росту їхньої кількості.
- Повинно відбутися впровадження ринкових механізмів у сфері обслуговування міського житлового фонду (проведення відкритих конкурсів на право обслуговування із залученням приватних компаній).

**«Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури
м. Дніпропетровськ:
ключові проблеми та шляхи вирішення»**

10 червня 2010 р.

У Дніпропетровську спостерігається постійне зниження витрат на громадський транспорт. Про це на початку проведення «круглого столу» повідомила директор Дніпровського центра соціальних досліджень Анна Колохіна.

Вона вказала, що всі політичні партії й блоки, що пройшли на виборах 2006 року в Дніпропетровську міськраду, крім БЮТ, у своїх передвиборних програмах обіцяли навести порядок у розвитку міського громадського транспорту, підтримувати відродження міського електротранспорту, ремонтувати дороги, навести порядок з паркуваннями, домагатися виділення коштів на перевезення пільговиків і т.д. Прийшов час подивитися, що ж й як з обіцяного виконане.

«В 2006 році на громадський транспорт у місті було витрачено 78404,366 тисяч гривень, що без врахування трансфертів з обласного й державного бюджету становить, 6,13% витратної частини міського бюджету. В 2007 році на ці цілі було витрачено 105817,815 тисяч грн., що становить 4,65% міського бюджету. В 2008 році - 121232,932 грн. або 4,28% міського

бюджету. В 2009 році - 128026,862 грн. або 4,85% міського бюджету. У бюджеті на 2010 на ці цілі планується витратити 138890,900 грн., що без врахування трансфертів з обласного та державного бюджетів складе 4,2% витратної частини міського бюджету.

Тобто, незважаючи на зростання в абсолютних цифрах витрат на міський громадський транспорт і дорожню інфраструктуру Дніпропетровська, у перерахунку до процентного співвідношення витрат бюджету міста, можна зробити висновок, що ця проблема є далеко на самою пріоритетною для нашої міськради.

Більше того, в 2008 й 2009 році були проведені скорочення витрат уже навіть й в абсолютних показниках на наступні програми. Так, витрати за статтею «інші заходи в сфері автомобільного транспорту, що передбачає утримання автоматизованої системи керування громадським транспортом і погашення витрат перевізників від перевезень жителів віддалених районів на соціально значущих маршрутах змінювалися в такий спосіб: 2007 рік - 749,374 тисяч грн.; 2008 рік - 437,999 тисяч грн.; 2009 рік - 476,752 тис. грн.

Погіршилися показники виконання планів за статтею «Компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян на залізничному транспорті», які фінансуються за рахунок трансфертів з держбюджету й видаткової частини міського бюджету: 2007 рік - 98,9%; 2008 рік - 84,9%; 2009 рік - 79%.

Зменшилися компенсаційні виплати за перевезення пільговиків і міським електротранспортом: 2007 рік - 100%; 2008 рік - 85%; 2009 рік - 81%.

Скоротилися витрати за статтею «інші заходи в сфері електротранспорту»: 2008 рік - 35234,505 тис. грн.; 2009 рік - 24791,988 тис. грн.

Погіршилися показники виконання планів за статтею «Витрати на фінансування робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням міських автомобільних доріг: 2007 рік - 98,5%; 2008 рік - 99,5%; 2009 рік - 73,3%.

У міському бюджеті на 2010 рік, у порівнянні з попередніми роками, знижені витрати на:

- компенсаційні виплати за пільговий проїзд автотранспортом окремих категорій громадян (фінансується за рахунок субвенцій з державного бюджету);
- компенсаційні виплати за пільговий проїзд водним транспортом окремих категорій громадян (фінансується за рахунок субвенцій з державного бюджету);
- компенсаційні виплати за пільговий проїзд залізничним транспортом окремих категорій громадян (фінансується за рахунок субвенцій з державного бюджету й витратної частини міського бюджету);
- витрати на фінансування робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням міських автомобільних доріг: в 2008 році на це було витрачено 38298,794 тис. грн.; в 2009 році - 49427,24 тис. грн.; в 2010 році передбачено витратити 36510,00 тис. грн.

Збільшення витрат у цій сфері міським бюджетом передбачено лише на такі програми:

- підтримка в робочому стані автоматизованої системи управління міським суспільним транспортом і компенсації автоперевізникам за перевезення жителів віддалених районів на соціально значимих маршрутах;
- компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян на міському електротранспорті (43358,4 тис. грн. - субвенції з держбюджету, 1299,7 тис. грн. - за рахунок міського бюджету);
- фінансова підтримка метрополітену;
- регулювання цін на проїзд метрополітеном», - сказала Анна Колохіна.

Таким чином, передвиборні обіцянки від політичних сил залишаються здебільшого на папері. Як, скажімо, про розбудову метрополітену. Немає підстав перехвалювати й низку начебто доречних програм, прийнятих депутатами міськради. Зокрема, розвитку транспортного комплексу міста на 2007-2011 роки, облаштування та утримання зупинок громадського транспорту, забезпечення послугами пасажирського автотранспорту жителів віддалених мікрорайонів на соціально значущих маршрутах.

На поставлені таким чином запитання, яких ще більше було в присутніх журналістів, довелося відповідати депутату

міськради й голові постійної комісії з питань промисловості, паливно-енергетичного комплексу, транспорту та зв'язку Олександр Гаврилову.

Він відразу попередив, що сьогодні з відомих причин обмежені не тільки можливості міського бюджету, і в депутатів не вистачає повноважень на вирішення багатьох існуючих проблем. Тому ситуацію, наприклад, навколо метро він не береться коментувати, а готовий зосередити журналістську увагу в тих напрямках, де горизонти світлішають.

Найактуальнішим на часі бачиться перегляд маршрутної схеми перевезень. Питання ставиться там, аби вивільнити центральну частину міста від мікроавтобусів, від яких найбільше тромбів на тому ж проспекті К.Маркса. Вони мають його тільки пересікати. А весь рух тут забезпечиться та поживиться завдяки електротранспорту. Тому завдання номер один - закупити додаткову кількість необхідних трамваїв і тролейбусів.

Журналістів цікавило, чи залучать до електротранспортного насичення наш Південмаш. Бо є претензії до трамваїв і тролейбусів, які там беруться виготовляти. Олександр Гаврилов відповів, що і в їхній депутатській комісії думки з цього приводу так само розбіжні. Але сьогодні наміри визначаються бюджетними можливостями та на взяття кредитів. Тому, швидше від усього, ті ж трамваї будуть з Європи, де вже мались у вжитку, але ще придатні для використання.

Також підкреслив, що сьогодні не бачать змоги для вивільнення центру від місць паркування автомобілів. Коштів на спорудження чогось підземного чи естакадного поки що не передбачається, а інакше тільки повний дискомфорт. Вони домагаються, аби покращити обслуговування при паркуванні. Бажано, щоб оплачувалося це одноразово під час проходження техогляду й не викликало постійної напруги.

А найбільше тут винувате наше архітектурне планування, яке протягом багатьох років при забудові не переймалося такою потребою та не уважалося до неї. Тепер виправляти набагато важче.

Ще проблема сьогоднішнього дня - транспортне сполучення з ж/м «Придніпровськ». Не справляються перевізники. Тому не тільки в цьому напрямку будуть нові вимоги до відбіркового конкурсу. Допускатимуться підприємства, які придбають автобуси великої місткості.

Для того аби виправити ситуацію, що склалася, необхідно:

- Здійснювати фінансування комунального підприємства електротранспорту й заходів щодо ремонту дорожнього покриття в повному обсязі;
- Комісії з питань промисловості, паливно-енергетичного комплексу, транспорту й зв'язку разом з Департаментом транспорту Дніпропетровської міської ради розробити новий проект транспортної мережі, що буде орієнтований на підтримку електротранспорту, відсутність автобусних маршрутів, що дублюють електротранспорт, перевезення пасажирів автобусами великої місткості.
- Депутатам міської ради ухвалити рішення щодо прийнятті міського метрополітену з державного на міський баланс, з наступним виділенням муніципальних бюджетних засобів на завершення будівництва метро.
- Міській владі зараз необхідно максимально впритул працювати з керівництвом на рівні держави та області, аби знаходилися кошти на розв'язання невідкладних для міста транспортних проблем.

«Як вирішуються екологічні проблеми в м. Дніпропетровськ?»

24 червня 2010 р.

Керівник Дніпровського центру соціальних досліджень Анна Колохіна ознайомила присутніх з результатами моніторингу діяльності депутатського корпусу Дніпропетровської міської ради щодо вирішення економічних проблем міста в 2006-2009 роках. Позитивним здобутком чинної міської влади є виконання прийнятої депутатами програми поводження з відходами в Дніпропетровську на 2007—2011 роки. Ще певним чином реалізуються програми правоохоронного забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людей в місті на 2008—2011 роки та щодо зменшення забруднення атмосферного повітря основними підприємствами-забруднювачами на 2008—2015 роки.

Також заходи з поліпшення стану довкілля, зниження потенційних екологічних ризиків та негативного впливу

оточуючого навколишнього середовища на здоров'я населення протягом останніх двох років включаються як пріоритетні до програм соціально-економічного розвитку Дніпропетровська. Але все це далеко не сповна відповідає актуальності та стурбованості людей оточуючим негараздам.

Причини в недофінансуванні на здійснення наміченого та потрібного. За останні роки лише 1—1,5 процента від загальної суми видатків міського бюджету спрямовується на охорону навколишнього середовища. Нинішнім кошторисом, зокрема, передбачається 1,4 процента в бік обговорюваної проблематики. За деякими статтями в силу кризового зіщулення зменшено виділення коштів.

Що недофінансування дається взнаки, погоджувався заступник начальника управління з екології міськради Іван Бондар. Екологічний збір треба стовідсотково залишати на місцях, аби протиставлятися існуючим проблемам. Нинішній Кабмін начебто з розумінням підтакує, але необхідного механізму та відповідних процедур для сприяння важким регіонам ще не напрацьовано.

Як відомо, забруднення середовища в Дніпропетровську у 40 разів (!) перевищує показники по Україні. На території міста розташовані 12 неупорядкованих звалищ відходів підприємств, де зібрано 26 млн. т відходів та 100 тис. тонн сміття. На житломасиві Тополя загроза зсуву існує для 17 висотних будівель. На думку фахівців, Дніпропетровська область зібрала всі існуючі екологічні проблеми країни.

Але й за таких умов вдається конкретно спрямовуватися на ліквідацію та запобігання, як висловився, щодо негативних результатів діяльності людей. Сплановано комплекс загальноміських природоохоронних заходів, а окремо є такі, що здійснюються за рахунок підприємств. Тож можна вказати на деяке зменшення викидів у атмосферу, скидання забруднюючих речовин у поверхневі води, часткову переробку шкідливих відходів.

«Викиди в атмосферу зменшилися на 4, 6 тонн, а викиди у воду - на 16,3 мільйони кубічних сантиметрів» - рапортував І. Бондар, заступник начальника управління по екології міськради.

«Цього року, - відзначає І. Бондар, - 10 мільйонів гривень виділено бюджетом на проведення комплексних заходів,

спрямованих на рішення першочергових міських екологічних проблем».

У перелік таких заходів потрапили й озеленення міста, і підтримка зелених насаджень паркових зон, і будівництво каналізаційного колектора по вулиці Маліновського, а також - насосної станції по вулиці Кольській. Крім того, свого вирішення чекають екопроблеми, пов'язані з відсутністю очисних споруджень на міському м'ясокомбінаті, з необхідністю оздоровлення Дніпровської заплави та ін.

Присутні на прес-конференції представники екологічних громадських організацій відзначили, що в місті в реалізації екологічних програм чомусь намітився перекис у бік зелених насаджень. Це в цей час пахне популізмом і спробою піти по найлегшому шляху «косметичного ремонту» - мовляв, за деревами не буде видно ані труб, що димлять, ані брудних рік. Безумовно, дерева потрібні промислового мегаполісу. Однак десяток дерев не компенсують шкоди від діяльності промислових підприємств, якими перевантажене місто.

Експерти відзначили, що оцінка кількості промислових викидів у навколишнє середовище в місті дотепер проводиться за застарілими показниками часів СРСР. Тим часом давно вже розроблені формули оцінювання промислових викидів відповідно до вимог часу та сучасних міжнародних стандартів. Ці нові розрахунки, запропоновані дніпропетровськими вченими-екологами, уже з успіхом застосовують у сусідньому м. Запоріжжя, однак дніпропетровську владу вони не цікавлять - всі пропозиції громадських організацій залишаються без відповіді від посадових осіб.

Професор українського Державного хіміко-технологічного Університету Вільям Михайлович Задорський, керівник громадської організації «Придніпровський центр чистих виробництв», вважає, що так відбувається тому, що в Україні, на відміну від іншого цивілізованого світу, дотепер панує відношення до екології, як до чогось другорядного, тому що немає сьогодні Закону про екологію. Це дозволяє фінансувати природоохоронні заходи за залишковим або «катастрофічним» принципом. *І це також дозволяє державним чиновникам ігнорувати будь-які пропозиції та виступи екологічних громадських організацій.*

Тільки в Дніпропетровську налічується більше 30 таких організацій, що пишуть запити, що вказують владі на проблеми екології та регулярно влаштовують мітинги проти забруднення

навколишнього середовища та на підтримку природоохоронних заходів. Не стоїть осторонь і преса: у місті немає жодної газети, яка б щотижня не піднімала питань щодо вирішення екологічних проблем міста. Але не відомо ні однієї реакції міської влади на ці статті.

За словами керівника ще однієї громадської організації «Громадський Рух України «За право громадян на екологічну безпеку» Івана Гончаренка, усі основні заводи Дніпропетровська не очищують повітряне середовище. Попри запевнення чиновників, не створено умови для утилізації особливо небезпечних відходів.

- На жаль, у місті не розроблена програма «сталого розвитку», — сказав Вільям Михайлович. — Сьогодні, дуже потрібна програма реконструкції нашого регіону, особливо для підприємств, які працюють із свинцем. Адже вміст його в ґрунті у 28 разів перевищує існуючі нормативи. Проте Стратегія розвитку Дніпропетровська до 2025 року, запропонована чинним міським головою І. Куліченком, передбачає перетворення міста з промислового центру у центр туризму та обслуговування, і в той же час не містить жодних натяків на вжиття заходів щодо покращення екологічної ситуації.

Протягом всього засідання «круглого столу» точилися численні дискусії між представниками владних структур та активістами міських громадських організацій екологічного спрямування. І вже наприкінці заходу його учасники дійшли таких спільних висновків щодо найбільш актуальних заходів в сфері захисту навколишнього середовища м. Дніпропетровськ, а саме:

- Необхідно розробити екологічний паспорт міста та всіх підприємств, які здійснюють на його території свою діяльність. Проведення «паспортизації» дозволить визначити реальні обсяги забруднення навколишнього середовища та проводити більше жорсткий контроль порушень природоохоронного законодавства.
- Питання забезпечення екологічної безпеки повинні стати пріоритетними не на папері, а на ділі. У міському бюджеті 2011 року необхідно передбачити фінансування природоохоронних заходів у повному обсязі.
- Під час проведення виборчої кампанії по виборам у місцеві ради 2010 р. кандидати в депутати, місцеві партійні осередки повинні надати виборцям програми конкретних заходів, які дійсно будуть сприяти поліпшенню екології в м. Дніпропетровськ.

2. Матеріали журналістських розслідувань членів ініціативної групи «Громадськість Дніпропетровщини – за вільний доступ до інформації»

Соціальна беззахисність

Напередодні виборів-2006 у Дніпропетровську міськраду різні політичні сили давали обіцянки городянам про конкретні кроки, які вони почнуть робити, коли прийдуть до влади. Обіцяли багато чого зробити й у соціальній сфері. Чи зробили? Відповідь на це питання - нижче.

Медицина не стала доступнішою

Соціологічні опитування показують, що проблема якісного й доступного медичного обслуговування незмінно є однієї із самих актуальних для жителів Дніпропетровська. Наприклад, з 20 листопада по 3 грудня 2007 року в Дніпропетровську Інститут Горшеніна провів соціологічне дослідження, у рамках якого задав 2006-ти дніпропетровцям питання: «На вирішенні яких проблем, на Ваш погляд, насамперед повинні бути зосереджені зусилля міської влади? (можна вказати кілька варіантів відповіді)». 44, 6% опитаних відповіли: «Стан доріг». На другому місці, з невеликим відставанням (41,4%), стояла відповідь: «Якість медичного обслуговування населення».

За два роки до цього, у липні 2005-го, Дніпропетровський обласний центр соціологічних досліджень і Центр політичних досліджень (за участю автора), провели опитування жителів м. Дніпропетровська, що також зафіксував потребу городян у поліпшенні медичного обслуговування. Тому не дивно, що напередодні місцевих виборів 2006 року дуже багато політичних сил обіцяли конкретні дії по модернізації медицини.

З міських партій і блоків, що пройшли в 2006 році в Дніпропетровську міську раду, більше інших запевнень і

конкретних обіцянок давав БЮТ. У своїй передвиборній програмі соратники Юлії Тимошенко писали: «Ми впевнені що:

- зробимо законом заповідь – право на здоров'я не може залежати від стану гаманця чи посади;
- зробимо допомогу батьківщинам, де є діти або дорослі інваліди, не менше двох тисяч гривень на місяць. Відкриємо державні заклади для навчання дітей-інвалідів».

Жодну із цих обіцянок не було виконано.

Ледве менш конкретні обіцянки давав Блок Лазаренка: «Своїми першочерговими завданнями в м. Дніпропетровську Блок Лазаренка вважає таке: забезпечити належне фінансування медичних закладів, закладів культури та мистецтв та установ освіти».

На жаль, медичним установам Дніпропетровська дотепер не вистачає грошей.

«Наприклад, сьогодні мені у пологовий будинок треба мінімум 4 реанімаційні системи, 4 лікарняних кювети (інкубатори) і 2 транспортних, - головлікар пологового будинку №2 у Дніпропетровську Людмила Падалко, що є депутатом Дніпропетровської облради від БЮТ. - Один інкубатор коштує 20 тисяч доларів. Одна реанімаційна система - 300 тисяч гривень. От порахуйте, яка мені необхідна сума! І так кожному пологовому будинку нашого міста! Зрозуміло, ніякого бюджетного фінансування нам не вистачає...».

«У Дніпропетровську, як й в інших областях України, реалізуються 10 національних програм, зокрема програми по боротьбі з туберкульозом, цукровим діабетом, артеріальною гіпертензією й інші, - говорить начальник Управління охорони здоров'я міської ради Олександр Опанасович Рудяк. - По можливості, ми, звичайно, намагаємося виконувати ці програми. Але першочерговою проблемою, що, властиво, гальмує весь процес, є фінансування. Мінздрав перекладає цю проблему на плечі місцевого бюджету. Хіба це правильно? Візьмемо, приміром, програму «Цукровий діабет». Програма - відома, проблема - серйозна, її виконання контролює Президент України. Однак Мінздрав України не забезпечує Дніпропетровськ інсуліном повною мірою, і ми, відповідно до списків, затверджених обласною комісією, забезпечуємо імпортом інсуліном тільки дітей, вагітних жінок й інвалідів першої групи.

Відсутній інсулін ми змушені закуповувати за рахунок місцевого бюджету.

У здійсненні програми по боротьбі з туберкульозом теж є ряд проблем. У лікарнях не вистачає ліжок, сучасних препаратів, які широко застосовуються в усьому світі. Будівництво нового протитуберкульозного диспансеру, так необхідного місту, вимагає величезних капіталовкладень, а перепрофілювання однієї з міських лікарень, розташованої в центрі міста, у тубдиспансер населення міста сприймає в багнети. От і виходить, що програма по боротьбі з туберкульозом прийнята, розмов про неї багато, а захворюваність туберкульозом продовжує рости.

Донедавна в нашому місті функціонувало 52 лікувально-профілактичні установи, зараз їх 44. Частина лікувальних установ (дитячі санаторії, будинки немовляти) ми, відповідно до бюджетного кодексу, змушені були передати на обласне фінансування. 44 установи, що залишилися, я вважаю перспективними, у них є майбутнє.

Однак як і раніше гостро стоїть проблема придбання діагностичного встаткування. У багатьох лікувально-профілактичних установах воно застаріло, у деяких відробило 4-5 покладених строків. Сучасні медичні лікувально-діагностичні технології вимагають не тільки високої кваліфікації лікарів, але й технічного оснащення.

Десять років тому в місті був уведений у лад новий головний корпус онкологічного диспансеру, але через фінансові труднощі не побудований радіологічний корпус. Грошей на його будівництво дотепер немає».

Втім, у структурі бюджету міста, прийнятого депутатами, найбільші витрати передбачені на охорону здоров'я. В 2009 році на медицину було заплановано витратити 451,2 млн. грн., що на 8,1 млн. більше, ніж в 2008 р. Хоча зростання витрат на охорону здоров'я лише в абсолютних цифрах. У процентному ж відношенні – скорочення, тому що в 2008 році міський бюджет був затверджений у розмірі ледве більше 1,850 млрд. грн., у той час як видаткова частина-2009 - 2, 001 млрд.

До речі, крім реалізації 10 національних програм, Дніпропетровська міськрада втілює в життя міські програми в сфері охорони здоров'я - «Здоров'я дітей та матерів м. Дніпропетровська», «Програму протидії розповсюдженню інфекційних соціально небезпечних хвороб у м. Дніпропетровську», а також «Міську програму оздоровлення

та відпочинку дітей». Всі вони, особливо перші дві, можуть бути свідченням реалізації передвиборних обіцянок партії «Віче», серед яких, зокрема, було: «Здоров'я людини й нації потребує професійних і глибоких змін у системі охорони здоров'я, у профілактиці захворювань».

Інші політичні сили, що пройшли в Дніпропетровську міськраду взагалі ніяких обіцянок про розвиток охорони здоров'я не давали («Народний Союз «Наша Україна» щодо даної тематики, наприклад, лише констатував у своїй програмі існуючі проблеми: «Існує ряд наболілих міських проблем, рішення яких вимагає значного фінансування й політичної волі. Це забруднення навколишнього середовища, підтоплення житлових будинків, зсувні явища, незадовільний стан доріг, низький рівень медичної допомоги жителям міста, соціальна програма по забезпеченню незаможних»). Зате багато говорили в цілому про соціальний захист (за винятком Блоку Наталії Вітренко, що проігнорували у своїй передвиборній програмі цю сферу життєдіяльності).

Де шукати вихід?

Що ж робити? Повністю віддавати весь міський бюджет на охорону здоров'я? Або скорочувати кількість ліжок і лікарень? Питання, звичайно, цікаве.

- Галузь має гостру потребу в реформуванні, - упевнена заступник начальника департаменту охорони здоров'я міськради Олена Лугова. - Хоча немає жодної країни у світі, де б держава повністю забезпечувала безкоштовне лікування. Але кожна із країн іде по своєму шляху фінансування медицини.

Зараз у Верховній Раді лежить кілька профільних законопроектів, у тому числі й про соціальне страхування. Суть у тім, що повинен бути визначений відсоток, який кожна людина буде відраховувати зі своєї зарплати в цей загальний фонд. За рахунок цього фонду будуть фінансуватися й програми, і лікувальні установи.

І коли людина занедужає, його будуть лікувати за рахунок грошей, накопичених у фонді.

Другий шлях – сімейна медицина. Реформування медицини на місцевому рівні йде вже кілька років. Ще в 2006 році була розроблена програма по розвитку сімейної медицини. Якщо дуже спрощено, то її суть можна визначити так: перехід від громіздких і витратних лікарень і поліклінік у кожному районі до маленьких й заощадливих амбулаторій первинного прийому.

За кілька років у місті було відкрито 6 типових амбулаторій сімейного лікаря в Ленінському, Самарському

(селище Чаплі), Індустріальному, АНД (вулиця Передова), Червоногвардійському (Краснопілля), Бабушкінському (селище Мирний) районах. Сьогодні при них працюють ще й жіночі консультації. Крім того, уже цього року, відкрито 73 ділянки сімейного лікаря в складі поліклінічних відділень міста.

- Ми пішли на експеримент: на базі поліклінік створили ділянки сімейного лікаря й подивилися, куди люди будуть більше звертатися - до сімейного або дільничного, - розповіла Олена Лугова. - І побачили, що люди більше звертаються до сімейного лікаря. Можна із упевненістю сказати: сімейна медицина - більш якісна, повноцінна й з більшим охопленням ведення пацієнтів, ніж дільнична служба.

Додамо, що сімейна медицина ще й є більш вигідною в економічному плані. Сьогодні 13% населення міста вже мають можливість лікуватися в сімейних лікарів. По нормативах один лікар може вести 1800 чоловік, а це приблизно 600 родин. Для порівняння, у США і Європі сімейний лікар обслуговує від 1200 до 1500 чоловік (520 родин). Всі розвинені країни давно й успішно користуються послугами сімейних лікарів.

- Сімейний лікар комплексно підходить до проблеми лікування, він бачить ситуацію зсередини, - пояснила Олена Лугова. - Він живе проблемами родини, знає взаємини в родині, знає, як людина росла й розвивалася з дитинства, які в нього є спадкоємні фактори, що можуть привести до хвороб.

Більша частка роботи сімейного лікаря – профілактика. Він може підказати, як вакцинуватися, які препарати приймати перед сезонними захворюваннями, що людині треба передбачити перед поїздкою у відпустку. Адже всі хвороби індивідуальні, і, незважаючи на стандартизований опис, кожна людина хворіє по-своєму. І тільки сімейний лікар може розібратися, що в даному конкретному випадку порекомендувати своєму пацієнтові.

А якщо в людини є якісь гострі патології, те сімейний лікар не буде цим займатися. Зате він вчасно виявить симптоми й направить свого пацієнта в спеціалізоване відділення. Сімейний лікар знає, де є стаціонарна база для лікування гострих хірургічних захворювань, куди треба класти пацієнта при загостренні хронічних захворювань.

В 2010 році міські влада будуть продовжувати відкривати ділянки сімейного лікаря як на базі більших поліклінік, так і на базі філій поліклінік - там, де працює кілька терапевтів і по годинниках ходять консультувати вузькі фахівці

- Будувати нові лікарні не будемо, їх і так вистачає, а існуючі будемо перетворювати в установи сімейної медицини, - пояснила стратегію міста Олена Лугова.

До речі, міськздрав зараз домовляється з Медичною Академією, щоб ті одночасно переучили дільничних лікарів на сімейні.

- Плануємо навчити фахівців прямо на робочих місцях, - розповіла Олена Лугова.

Правда, законодавство потрібно теж міняти, щоб лікарі хотіли працювати лікарями. Смішно сказати, але ставка дільничного становить сьогодні 1000 гривень. А заробітна плата сімейного лікаря повинна бути хоча б на 30% більше - 1300 гривень.

Якщо перехід від витратної гігантманії радянської медицини вийде, то може бути, що саме в такому переході й найдуться резерви для того, щоб медицина була якісною, а медики не голодували.

Не медициною єдиною...

За час каденції останнього депутатського корпусу, Комісію з питань соціального захисту, праці й охорони здоров'я очолювали професійні медики - депутат від Блоку Лазаренка, головлікар 22-й Дніпропетровської міської лікарні Андрій Циков (2006-2009) і Олег Хасілев, також «лазаренковець», головлікар 4-й міської поліклініки (2009-2010). Тому не дивно, що охороні здоров'я вони приділяли особливу увагу. Але, зрозуміло, депутати займалися й іншою роботою по соціальному захисту населення. Тим більше, як уже було сказано, у своїх передвиборних програмах щодо соціального захисту населення партії й блоки воліли давати обіцянки «у цілому». Наприклад, партія «Віче» проголошувала: «Нова філософія бізнесу й соціальна політика повинні відповідати таким принципам:

1. Повага й максимальне сприяння всім виробникам.
2. Соціальна допомога - для тих, хто не може працювати».

За чотири роки ситуація в місті кардинально не покращилася - місцеві податки й збори збільшилися, що аж ніяк не сприяє розвитку виробництва, збільшилося й безробіття. Так, на початок першого кварталу 2009 року (на 1 січня) кількість безробітних у дніпропетровській області була на 54% більше показника на 1 січня 2008 року. Усього на той момент на обліку знаходилися 54,4 тис. безробітних по області.

Показник протягом першого півріччя ріс стрибкоподібно: відзначений приріст кількості безробітних у лютому-березні, далі - деякий спад у квітні й знову приріст. До липня 2009 року цей показник збільшився більш ніж удвічі - до 136,6 тис. чоловік. Дніпропетровська область - третя в Україні за рівнем безробіття.

У самому ж обласному центрі безробітних ще більше. Так, заступник мера Дніпропетровська Олена Лозенко повідомляє, що станом на літо 2009 у місті зареєстровано 644 тис. працездатного населення – і тільки 357 тис. з них мають роботу, причому не обов'язково на повний день: «Кожен 5-й штатний працівник трудиться неповний робочий тиждень або неповний робочий день. Також, сьогодні більше 7 тис. працівників змушено перебувають в неоплачуваних відпустках за домовленістю з керівниками підприємств», - повідомила вона під час прес-конференції.

По даним державного комітету статистики з початку року в Дніпропетровську середня заробітна плата знизилася на 15% і склала 1,89 тис. грн.

Про це говориться в повідомленні прес-служби Держкомстату від 2 липня.

Найбільш значне зниження заробітної плати в Україні, на тлі 2008 року, спостерігається саме в Дніпропетровській області.

Ця картина мало схожа на ту, котру обіцяли комуністи у своїй передвиборній програмі: «Зростає вартість життя. На тлі низьких доходів трудящих та пенсіонерів на платну основу переведені медичне обслуговування та освіта. Наші пріоритети: боротьба за ліквідацію безробіття й неухильне дотримання трудового законодавства; підвищення доходів трудящих, своєчасна виплата зарплат, пенсій та допомоги, недопущення скорочення соціальних пільг».

До речі, про соціальні пільги. Партія регіонів також анонсувала «збільшення видатків міського бюджету на соціальну допомогу та соціальний захист ветеранів війни, інвалідів, пенсіонерів».

І хоча в 2008 році в міському бюджеті передбачили цілих 15 млн. гривень на надання адресної допомоги малозабезпеченим громадянам на оплату послуг ЖКГ, ці кошти були освоєні всього на 3%. За словами керівника бюджетної комісії «регіоналки» Ірини Шайхутдінової, у такій ситуації винні самі городяни: «Мабуть, люди не до кінця розібралися в механізмах одержання цієї адресної допомоги». І вже в 2009 році приймається «Комплексна програма надання адресної допомоги на оплату послуг ЖКХ соціально незахищеним верствам населення на 2009 рік». Правда, тепер на її реалізацію з міської скарбниці виділяється в 150 разів менше, ніж в 2008-ом - 100 тисяч гривень.

Витрати на утримання та культуру в 2009 році в порівнянні з 2008 також практично не виросли, і склали 64,6 млн. й 57 млн. грн. відповідно.

І пояснити негативну динаміку лише економічною кризою, яка почалася наприкінці 2008 року не можна. Є суб'єктивні причини.

Так, з міського бюджету щорічно кожному депутатові виділяється 230 тисяч гривень для виконання прохань виборців. Але дуже багато обранців не поспішають витратити ці кошти, у тому числі й на соціальний захист.

Так, до кінця 2009 року кілька депутатів міськради не витратили й половини від цієї суми. Це:

Беляєв Олександр (Партія «Віче») - залишок не витрачених депутатських грошей - 200 тис. грн.

Відлюдько Андрій (Блок Лазаренка) - 160 тис. грн.

Коломоець Олександр (Блок Лазаренка) - 155 тис. грн.

Крупницький Віталій (Блок Вітренко) - 177 тис. грн.

Лазаренко Олександр (Блок Лазаренка) - 150 тис. грн.

Муренко Олександр (Блок Лазаренка) - 141 тис. грн.

Ркоян Анатолій (БЮТ) - 111 тис. грн.

Риболовля Сергій («НСНУ») - 139 тис. грн.

Сакал Олександр (Партія регіонів) - 118 тис. грн.

Стеблянко Олег (Блок Лазаренка) - 150 тис. грн.

Тарасенко Олексій (БЮТ) - 150 тис. грн.

Тішкін Олексій (Партія регіонів) - 174 тис. грн.

Тимошенко Олександр (Партія регіонів) - 200 тис. грн.

Хмелевський Олександр (Блок Лазаренка) - 185 тис. грн.

Чернов Віталій (Партія регіонів) - 119 тис. грн.

У багатьох - не витрачено від 50 до 100 тисяч. Дані цифри говорять про те, що багато хто ставши народними обранцями відразу забули про проблеми й сподівання своїх виборців. У тому числі – соціально незахищених верств.

ЖКГ: поза реформами

Жодна інша сфера життєдіяльності Дніпропетровська не знайшла такого широкого висвітлення в передвиборних програмах політичних сил, як житлово-комунальне господарство. Із всіх партій і блоків, що потрапили в Дніпропетровську міськраду, лише БЮТ не обіцяв ніяких кроків по модернізації ЖКГ. Інші про це говорили багато й докладно. Особливо – про постійно зростаючі тарифи.

Перманентне подорожчання

Всі політичні сили, представлені нині в міськраді, обіцяли заморозити ріст тарифів на послуги ЖКГ. Одні, на кшталт НСНУ, цьому присвячували декілька абзаців своєї програми: «Вода камінь точить!

1. «Наша Україна» доб'ється на державному рівні виключення комунальних платежів з бази оподатковування ПДВ, що дозволить знизити їх на 20%. Ви будете платити тільки за реально надані комунальні послуги, а конкуренція на цьому ринку дозволить знизити їхню вартість. Ми знайдемо спосіб обладнати лічильниками води та тепла кожний будинок.

2. Вранці стільці - увечері гроші! Розвиток конкуренції на ринку комунальних послуг дозволить вибирати не Вас, а Вам. Саме в умовах жорсткої конкуренції послуги, які надаються обраними Вами організаціями, набудуть належного рівня. Ціна послуг буде залежати тільки від їхньої якості!».

Інші, такі як комуністи й «регіонали», обмежувалися однією фразою («Наші пріоритети: мораторій на підвищення тарифів, аудит та скасування необґрунтованих тарифів;», і, відповідно, «замороження підвищення тарифів на оплату комунальних послуг для населення»).

Насправді ж з 2006 по 2010 рік тарифи піднімалися, причому - неодноразово. Наприклад, на електроенергію для населення: на 25% з 1 вересня 2006 року й в 3 рази для тих, хто споживає більше 400 квт/ч електроенергії на місяць із 1 квітня 2009 року (останнє рішення пізніше було скасовано).

Втім, розцінки ці встановлюються не на місцевому рівні, а в Києві – Національною комісією регулювання електроенергетики (НКРЕ).

Від місцевих комунальників залежать лише тарифи на воду й тепло, які також неодноразово зросли.

Так, з 1 листопада 2008 року Дніпропетровський виконком підвищив тарифи на опалення на 43%, або на 1,84 гривні, - до 6,12 грн/кв. м. житлоплощі. Міськрада не заперечувала.

А ось на воду ціни росли щорічно. Так, у перший рік своєї роботи - 1 вересня 2006 року, міськрада підвищила тарифи на водовідвід і водопостачання населення. Наступне підвищення відбулося 1 листопада 2007 року – виконавчий комітет Дніпропетровської міськради підвищив тарифи на водопостачання та водовідвід для населення на 69,7%, або на 0,99 гривень за куб. м - до 2,41 гривень/куб. м. Прокуратура почала перевірку законності рішення міськради, але так яких-небудь правопорушень не знайшла. У підсумку через рік, 1 серпня 2008 новий ріст тарифу - на 18%. А вже 1 липня 2009 вода знову подорожчала, причому цього разу значно – до 4 гривень 87 копійок за 1 кубічний метр.

Були, правда й рішення міськради, спрямовані на стримування тарифів. Так, 12 грудня 2007 року Дніпропетровська міська рада відхилила пропозицію міськвиконкому щодо підвищення тарифів на комунальні послуги. Як відзначила лідер фракції Соціал-демократичної партії України (СДПУ(о)) міськради Інна Рудкевич (нині вона в ПР), після того, як міськвиконком прийняв рішення про нові комунальні тарифи з 60 коп. за квадратний метр до 1,30 гривень, вона подала відповідний депутатський запит, і міськрада заборонила збільшення тарифів.

За словами Рудкевич, будь-яке підвищення можливо тільки в комплексі із програмою реформування галузі, і поки така програма не буде пред'явлена міськраді й територіальній громаді, ні про який ріст тарифних ставок не може бути й мови.

Ще один приклад боротьби міськради з ростом тарифів - судовий позов, затіяний нею наприкінці 2009 року у відношенні НКРЕ. Причина позову – подорожчання тепла, що Придніпровська ТЕС поставляє для 80 тис. жителів лівобережної частини міста.

«Вартість тепла, що місто купує в Придніпровської ТЕС, завищена на 2 гривні на кожному квадратному метрі. Оптова ціна для міського комунального підприємства-транспортувальника становить 7,6 грн, ще 0,6 грн. коштує довести тепло до користувача. І жителі лівого берега Дніпропетровська за

опалення квадратного метра платять 8,2 грн, тоді як по місту цей тариф у середньому близько 6 грн. Тариф для ТЕС установлює НКРЕ, і єдине, що нам залишається - подати позов у суд про перегляд комісією тарифу», - говорить заступник міського голови Дніпропетровська Анатолій Крупський.

Поки якого-небудь рішення судом не прийнято.

Бездонна діжка «Дніпроводоканалу»

Отже, МКПП «Дніпроводоканал» - лідер по частоті підняття тарифів. «Тарифи на водопостачання та водовідведення піднімалися, піднімаються, і однозначно будуть підніматися», - робить невтішний прогноз голова Асоціації захисту прав споживачів житлово-комунальних послуг «Наш дім» Павло Хобот. - «Перманентний ріст тарифів обумовлений екстенсивною системою керування міським комунальним виробничим підприємством «Дніпроводоканал»: менеджмент цього монополіста бачить лише один спосіб боротися з виникаючими економічними проблемами – піднімати ціну на свою продукцію. І це притому, що втрати води через зношеність мереж становлять близько 40%!

Переконалий, що при елементарному наведенні порядку на підприємстві (як у технологічній, так й у фінансовій сфері) тарифи не те що не підвищувалися б, а навіть були б знижені».

Павло Хобот неодноразово обвинувачував керівництво МКПП «Дніпроводоканал» в організації сумнівних фінансових схем: «Зрозуміло, що ріст мінімальної зарплати й вартості енергоносіїв, ступінь зношеності основних фондів змушують підвищувати тарифи. Але важливо, щоб при підвищенні тарифів гроші використалися ефективно: насамперед – на технічне переозброєння. З тієї ж інформації, якою ми володіли й ділилися із прокуратурою, з тими ж депутатами, громадськістю, виходило, що гроші на «Дніпроводоканалі» використовувалися, у найкращому разі, неефективно, у гіршому – розкрадалися. Нагадаю: особливо гостро поставало питання про взаємини з боржниками – юридичними особами. Безнадійна (більше 3-х років) заборгованість перед «Дніпроводоканалом» госпрозрахункових підприємств становить десятки мільйонів гривень і продовжує рости! У цьому факті бачиться корупційна схема, відповідно до якої боржники домовляються з комунальниками про неподання позовів у суд і списанні, по закінченню трьох років - строку давнини, своєї заборгованості.

Не дивно, що депутати міськради нового скликання насамперед узялися за вивчення роботи саме «Дніпроводоканала». Керівництво водоканалу заслуховували на всіх засіданнях. Але до чого це привело в підсумку? За результатами перевірок, проведених депутатами, очікувалося звільнення керівника «Дніпроводоканала» Володимира Медведчука. І він дійсно покинув водоканал ставши... заступником міського голови з питань комунального господарства!».

Ще два роки тому ряд громадських організацій Дніпропетровська виступили з ініціативою створити суспільна Наглядацька рада на МКПП «Дніпроводоканал».

«Але ніякої реакції офіційно на нашу пропозицію так і не було, - говорить П. Хобот. - На громадських слуханнях, присвячених серпневому підвищенню тарифів на воду в 2008 році, я знову заїкнувся про необхідність створення громадської Наглядацької ради, і яким ж був мій подив, коли заступник мера В. Медведчук повідомив мені, що рада така давно вже створена й, більше того, я є її членом! Інакше як профанацією це назвати не можна».

Скандальний кредит

Громадські активісти, що залишилися не в справ, довгий час розраховували на контроль за діяльністю МКПП «Дніпроводоканал», і, зокрема, за формуванням його тарифної політики з боку такої шановної структури, як Європейський Банк Реконструкції й Розвитку (ЄБРР).

Справа в тому, що ЄБРР в 2005 році анонсував виділення Дніпропетровську кредиту на суму 20 млн. євро на модернізацію «Дніпроводоканалу». Ще 10 млн. зобов'язалася надати міська влада. У рамках проекту, розрахованого на 4 роки, планувалося поліпшити якість питної води в Дніпропетровську, зменшити викиди неочищених стоків у Дніпро та басейн Чорного моря. Також у ході реконструкції планувалося знизити наполовину втрати води «Дніпроводоканалом», що привело б до зменшення її собівартості. Але програма виявилася під погрозою зриву через дії місцевих чиновників. Уже в 2006 році, коли повинні були початися роботи, Володимир Медведчук і координатор проекту Валерій Безус не змогли поділити між собою повноваження. Точніше, хто буде розподіляти кошти, отримані від ЄБРР.

За словами Валерія Безуса «у січні 2006 Медведчук почав вести паралельні переговори з рядом фірм, підприємств. Причому, робилося це як за моєю, керівника проекту, спиною, так і за спиною ЄБРР, що викликало їхні обурення. Медведчук почав роботу з матеріального та інформаційного блокування проекту, саботування моїх розпоряджень як першого заступника начальника міськводоканалу. Мені й моїй команді не надається інформація про фінансове становище справ на підприємстві. Навіть планово-економічний відділ не міг одержати в бухгалтерії дані про діяльності водоканалу!

Тому що вся попередня робота із проекту зроблена, в когось виникло бажання виступити організатором непрозорих тендерів й у такий спосіб освоїти фінанси. Але справа в тому, що проект-то міжнародний, і такі дії дніпропетровських чиновників можуть привести до розриву відносин з нашим містом з боку міжнародних структур, які зажадають виплатити серйозні штрафні санкції, передбачені угодами, - за недотримання досягнутих раніше домовленостей!

Довіри до pana Медведчука в мене немає - він не має для успішної реалізації цього проекту ані професійних знань, ані навіть вищої освіти. Сьогодні міськводоканал доведений «до ручки», і, якщо не юридично, то фактично є банкрутом. І зараз складно сказати, що гірше – розкрадання або розбазарювання грошей. Я думаю, що ці речі рівновеликі: при розбазарюванні можна непомітніше красти.

Впровадження проекту ЄБРР є єдиною можливістю стримати ріст тарифів на середню й довгострокову перспективу».

Сам Володимир Медведчук вважає, що керувати реалізацією проекту, проводити тендери й розподіляти кошти повинен керівник підприємства, що реорганізується. Однак саме цього хотіли уникнути представники ЄБРР – на їхню думку це прямий шлях до корупції.

У підсумку Валерій Безус був відсторонений від реалізації проекту - у протистоянні верх одержав Володимир Медведчук. Але місто й городяни від цієї перемоги нічого не виграли - «Дніпроводоканал» так і не одержав обіцяні мільйони, а тарифи продовжують рости. Проте, керівники ЄБРР сподіваються, що їхні гроші Дніпропетровськ все-таки візьме. У всякому разі у квітні минулого року на відкритті регіонального представництва банку в Дніпропетровську директор бізнес-групи Південної й Східної Європи ЄБРР Олів'є Декамп сказав: «Ми сподіваємося, що вже цього року ми прийдемо до консенсусу в законодавчих

питаннях, які стосуються тендерних закупівель, і зможемо виділити кредит у повному обсязі. На сьогоднішній момент майже 40 тис. євро надійшло на реконструкцію систем водопостачання й каналізації, всі ці гроші пішли на проектні роботи».

Нинішнє керівництво «Дніпроводоканалу» теж привселюдно не відмовляється від співробітництва з ЄБРР. «Тільки сьогодні нам відкривається дорога до реалізації проекту кредитування «Дніпроводоканала», - говорить начальник підприємства Павло Корженко. - Зараз закінчується підготовка документів для проведення тендеру на визначення генпідрядника, що візьме на себе загальну відповідальність за освоєння виділюваних нам 20 млн. євро в рамках уже розробленої й затвердженої банком програми».

Відкидає Павло Корженко й всі обвинувачення в непрозорості формування тарифів: «Є таке поняття, як «економічно обґрунтовані тарифи». Комунальне підприємство не має право працювати по тарифах, узятим «зі стелі». Доходи, витрати й собівартість наших послуг перевіряють всі, кому не лінь - від депутатських комісій до комісії прокуратури. Тому тарифи на водопостачання та водовідведення регулярно переглядаються з урахуванням росту цін на всі складові тарифу».

І якщо по росту тарифів прокуратура кримінальної справи не збуджувала, то по махінаціях із кредитом ЄБРР це відбулося. 23 березня 2010 р. прокуратура Дніпропетровської області порушила кримінальну справу за фактом зловживання службовим становищем посадовими особами «Дніпроводоканалу», які нанесли державі збиток у сумі понад 970, 7 тис. євро, за ознаками складу злочину, передбаченого ч. 2 ст. 364 Кримінального кодексу України.

Відповідне повідомлення поширила прес-служба прокуратури. Прокуратурою встановлено, що в червні 2005 р. службові особи МКПП «Дніпроводоканал» без відповідного висновку комплексної експертизи проекту уклали з Європейським банком реконструкції й розвитку (ЄБРР) кредитну угоду на 30,45 млн. євро. для модернізації систем водопостачання й водовідводу в м. Дніпропетровську.

Як повідомляє прокуратура, для реалізації даного проекту 22 лютого 2006 р. МКПП «Днепрводоканал» уклало із французькою фірмою контракт про надання консультаційних послуг на загальну суму 762 тис. євро.

У період із червня 2006 р. по грудень 2009 р. на розрахунковий рахунок МКПП «Дніпроводоканал» надійшли кредитні кошти в сумі понад 450,5 тис. євро, за користування якими станом на березень 2010 р. підприємством за рахунок власних коштів оплачені відсотки в сумі 295,1 тис. євро.

Службові особи МКПП «Дніпроводоканал» у порушення вимог Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», і умов контракту, якими не передбачена виплата винагороди за звіти консультантів, безпідставно перелічили даній французькій фірмі частину отриманих кредитних коштів у розмірі 228, 6 тис. євро.

Це було оформлено як винагороду за щомісячні звіти консультантів і за складання підприємством-нерезидентом довідника по процедурі проекту «Модернізація водопостачання й водовідводу в м. Дніпропетровську», використання якого є неможливим у зв'язку з відсутністю самого проекту.

Обнародувані прокуратурою факти викликали просто таки бурю емоцій у звичайно стриманого міського голови Івана Куліченка, який заявив: «Я проти такого голосливого обвинувачення. Упевнений на 100%, що названої суми бути не могло, тому що дані кредити не надходили на підприємство в такому обсязі».

Тарифи й далі будуть рости

Голова комісії з питань ЖКГ Сергій Воробйов знаходить пояснення тому, чому не виконана обіцянка більшості політичних сил про «заморожування» тарифів:

- На тепло торік були підняті тарифи по деяких підприємствах - це «Теплотранс» й «Теплоенерго» - вони працюють на Лівому березі, і охоплюють близько 35% абонентів, - нагадує Сергій Георгійович. - 50% обслуговують «Дніпропетровські теплові мережі» - вони з позаминулого року тарифи не піднімали. І сьогодні в нас є звіти цього підприємства про збитковості нинішнього тарифу. «Дніпропетровські теплові мережі» хочуть його підняття. Ми проти цього довго «воювали», у минулому сезоні не допустили підвищення, але цього року вимоги тепло постачальників усе більш наполегливі, і до осені, якщо тариф на газ для даного підприємства не буде переглянутий, то виконком міської ради із червня по вересень почне готувати підвищення.

Не мине городян цього року й щорічне підвищення тарифів на воду

- З 1 травня КП обласного підпорядкування «Аульський водовід» підняло ціну так називаної покупної води, тому «Дніпроводоканал», що закуповує цю воду, повинен знайти шляхи покриття нових витрат, - пояснює Сергій Воробйов. - Звичайно, з місяця в місяць споживання цієї води різне, але в середньому ціна питання - біля мільйона на місяць, що тепер «Дніпроводоканалу» треба звідкись брати. Є два виходи: підвищення тарифу або вишукування на «Дніпроводоканалі» додаткових ресурсів. Додаткових ресурсів я не бачу, а значить через якийсь час фінансове становище на КП стане ще гірше, потім – нестерпним, і тариф буде знову підвищуватися. Як і ціна на електроенергію, яку ніхто не зупиняв – вона як підвищувалася, так і продовжує підвищуватися. Як і заробітна плата – за цей рік мінімальна зарплата буде рости тричі. Це теж додаткове навантаження на собівартість води. З врахуванням всіх цих факторів стає очевидною об'єктивність підвищення даного тарифу. Я думаю, це питання буде винесене на обговорення, і як відреагують виконком і міськрада – це вже друге питання.

На думку Воробйова «обласна рада й адміністрація повинні зайняти іншу позицію стосовно «Аульського водовіда» - у цього КП теж повинна бути не ціна на воду, а тариф, як в «Дніпроводоканалу» (різниця в тім, що підвищення ціни вирішується розчерком пера керівника конкретного підприємства, а тариф це ціла процедура – оголошення в газеті, проведення громадських слухань, висновок Антимонопольного комітету, і т.д.). На мій погляд на «Аульському водовіді» також повинен бути тариф, розрахований і затверджений обласною радою або адміністраціями. І повинен бути часова відстань між формуванням цього тарифу та тарифу «Дніпроводоканалу», щоб після підвищення водовідом водоканал міг прорахувати пропоноване підвищення, і погодитися з ним, або довести його необґрунтованість».

Пропозиція ця, за словами Сергія Георгійовича, дотепер не реалізована через позицію облдержадміністрації:

- Ми створювали спільну робочу комісію, виходили на сесію облради, але там усі пояснюють дірами в законодавстві - на обласному рівні немає виконавчого органу на кшталт міськвиконкому, який би ухвалював рішення щодо підвищення тарифу. Облдержадміністрація не є виконавчим органом облради, і не хоче брати на себе таких додаткових обов'язків.

Місто йде до житлово-комунальної катастрофи

Не кращі справи і зі станом житлового фонду. За 4 роки роботи нинішньої міськради ситуація погіршилася. З року в рік у Дніпропетровську скорочуються витрати за статтею «житлово-експлуатаційне господарство». Останнім часом на утримання житлового фонду витрачається в 2-3 рази менше, ніж передбачено «Програмою реформування й розвитку ЖКГ Дніпропетровська на 2007-2011 роки». І це при тому, що нинішня «Програма...» була прийнята у зв'язку з тим, що в ході реалізації попередньої, розрахованої на 2003-2006 роки відбулося істотне «погіршення якості надання житлово-комунальних послуг».

- Дійсно, нинішня «Програма реформування...» серйозно відрізнялася від тієї програми, що була прийнята в минулих роках, - погоджується голова комісії з питань ЖКГ міськради Сергій Воробйов. - Але головним прорахунком нинішньої програми є її нереальність - цифри, які в неї закладені, істотно відрізняються від тих, що зазначені в бюджеті міста, у тому числі - прийнятому цього року. Наприклад, в 2010-му на капітальний ремонт житлового фонду передбачений усього 1% від видаткової частини. Аналогічно й по інших напрямках.

Сергій Георгійович упевнений, що в недофінансуванні галузі винуватий Кабмін, що вилучає із Дніпропетровська необґрунтовано багато коштів.

- Через недофінансування з держбюджету місцевої медицини та утримання місто в 2010 році витратило на них додатково 250 млн. гривень, які могли б піти на сферу ЖКГ. Чи правильно, що гроші направили на дитячі садки, школи й лікарні?, - задається питанням Воробйов. - З одного боку - так. Але з інший не довівши Кабінету міністрів необхідність перегляду коефіцієнта вилучень для Дніпропетровська ми по суті справи одну проблему вирішили за рахунок іншої. І це трапляється з року в рік, протягом 10 років. А якби урядом розроблявся бюджет за нормальною схемою, відповідно до Хартії місцевого самоврядування, вилучення в нас були б меншими. Так само ми цілеспрямовано, з року в рік, ідемо до житлово-комунальної катастрофи...

Багато хто говорять про феномен Донецька, але там ніякого феномена немає – вони просто витрачають на своє місто зароблені гроші, довівши, що у зв'язку зі специфікою їхнього міста їм потрібний опіковий центр, цілий ряд заходів щодо поліпшення екології, і т.д. Ми ж довести цього не змогли. І провина в цьому лежить на всій міській раді на чолі з мером.

Хоча спроби приймаються постійні у вигляді звертань до Кабмінів будь-якого фарбування. Але будь то один прем'єр-міністр, або інша прем'єр, усе закінчувалося одним: обіцяють переглянути вилучення для Дніпропетровська, але далі обіцянок справа не йде.

Втім, Сергій Воробйов сподівається, що новий Кабмін не буде настільки байдужий до проблем ЖКГ Дніпропетровська, як попередні. Підстава для цього дає призначення на посаду міністра ЖКГ Олександра Попова. Пан Попов уже займав цю посаду в 2007 році, і тоді в міський бюджет 2008 року, завдяки підтримці уряду, удалося закласти 28% на ЖКГ, а також реалізувати ряд проектів (у тому числі установку лічильників) за державний рахунок. В інші ж роки з міської скарбниці на багатостраждальну галузь більше 20% не виділялося.

Немає прогресу й у зміні схеми споживач - продавець послуг. Ситуація зі створенням ОСББ перебуває на колишньому рівні.

- Вона не змінилася, - констатує С. Воробйов. - Для того, щоб воно змінилося повинна бути підтримка цього руху. У нас же ОСББ створюються від безвихідності - коли люди незадоволені ЖЕКами. Там де є активність людей, які не миряться зі свавіллям ЖЕКів, там вони з'являються. У протилежному випадку їх немає. Вирішити розвиток ОСББ можна двома методами. Перший - адміністративний, мов, раз всі квартири в нас приватизовані, то функція держави оголосити про повсюдне створення ОСББ (там же де майно міста, Житлове управління бере участь в ОСББ на паях). Другий спосіб - економічний, підтримка ОСББ, що передбачає навчальні програми для підготовки кербудів. Раніше це було, сьогодні міському бюджеті на це коштів немає (в 2010 заклали лише 2 млн. на підтримку ОСББ). Що це за гроші на 8 районів, коли в нас близько 200 ОСББ й 240 ЖБК?

Резюмуючи підсумки роботи Дніпропетровської міськради в сфері ЖКГ, Сергій Воробйов чесно зізнається:

- Обсяг роботи дуже великий. Чесно сказати, робота міської комунальної сфери не набагато покращилася з тих пір, як я став депутатом.

Від зупинки до зупинки

Непростий шлях транспортної галузі Дніпропетровська

У Дніпропетровську ситуація з роботою громадського транспорту змінюється досить динамічно. Ще кілька років тому у місті курсували переповнені трамваї, із дверима, що не закриваються, в отворах яких, схопившись за поручні, у буквальному значенні висіли пасажери, а такі ж переповнені тролейбуси проїжджали зупинку, і висаджували пасажирів у декількох десятків метрів від неї. Ситуація змінилася з появою перших маршрутних таксі - спочатку «Газелей», потім - «Мерседесів». Пізніше на маршрутах з'явилися і автобуси більшої місткості - «Богдани».

Проте, всі політичні сили, які нині представлені в Дніпропетровській міськраді (за винятком БЮТ), (обіцяли поліпшити роботу транспорту, комуністи взагалі наголошували на «пріоритетному розвитку електротранспорту», а «лазаренківці» та «регіонали» декларували добудову метро.

Всі партії й блоки (за винятком усе того ж БЮТ) у своїх міських програмах обіцяли сконцентруватися на поліпшенні доріг, а Блок Лазаренка та Блок Наталії Вітренко обіцяли добудувати об'їзну дорогу.

Уже в каденцію нинішньої міськради голова Комісії з питань промисловості, паливно-енергетичного комплексу, транспорту й зв'язку «регіонал» Олександр Гаврилов не скупився на обіцянки ввести те або інше нововведення. По своїй публічній активності він поступався хіба що голові Комісії з питань ЖКГ Сергію Воробйову.

«Маршруточники» стали їздити за правилами

Сьогодні, напередодні чергових виборів до Дніпропетровської міськради, Олександр Сергійович охоче звітує як про зроблене, так і не зроблене.

«Головна проблема, з якою зіштовхнулася наша комісія відразу після її формування – відсутність чітких правил гри для перевізників пасажирів, - говорить пан Гаврилов. - Вони не дотримувалися ніяких законів, не піклувалися про пасажирів -

займалися винятково гонитвою за надприбутком. Власники «маршруток» знаходили в раді минулого скликання людей, які їх прикривали, і дозволяли не дотримуватися закону. У підсумку в місті працювала без усяких дозвільних документів так називана «Приватна мережа». І перше, що зробила наша комісія, це ввела всю транспортну систему міста в законне русло. Це було не просто – на це пішов рік.

За той же рік ми не дали підвищити тарифи. Якби ми поводитися неправильно, деь би припустилися помилки – були б страйки та нові тарифи. І наша велика заслуга в тому, що ми змогли втримати ситуацію під контролем.

Далі. На 80% ми поміняли в місті рухомий склад – на зміну іржавим «Газелям», з поламаними бамперами та дверима, що не закриваються, прийшли мікроавтобуси «Мерседеси» та «Фольксфасени». Це гідні машини - комфортні та безпечні, хоча, упевнений, наше місто заслуговує на транспорт ще більш високого класу. Коштувало великих зусиль переконати перевізників, дати їм упевненість у завтрашньому дні, виходячи з якої вони почали вкладати гроші в недешеві автобуси. Їм обіцяли створити умови, відшкодовувати витрати на перевезення пільгових категорій населення, але через вилучення урядом Тимошенко з бюджету міста (торік - близько 300 мільйонів), реалізувати цього не вдалося. Тому торік маршрутні перевізники залишилися фактично без компенсацій.

З хамством водіїв та їхнім зневажливим відношенням до пасажирів ми приблизно на половину впоралися. Немає вже випадків побиття пасажирів водіями (таке раніше мало місце бути, хоча ми цього не афішували). За 5 років у три рази зменшилася кількість скарг на «маршрутчиків», і ми продовжуємо працювати для подальшого поліпшення ситуації.

За два роки ми розібралися в тому, що відбувається в електротранспорті, таксі, системі зв'язку. До нас цими питаннями не було кому і чим займатися. Були домовленості, між перевізниками та представниками влади. Сьогодні цього немає. Законність роботи перевізників та їхнє відношення до людей – наша прерогатива».

Втім, Гаврилов вважає, що практика «чорних списків», у які заносять водіїв-хамів без права працювати надалі на громадському транспорті, ще недостатньо поширена в Дніпропетровську: «Чорні списки» існують і регулярно поповнюються, хоча й цей напрямок вимагає більше активних дій, і ми будемо вдосконалювати цю систему».

Говорить Олександр Гаврилов і про те, чого з обіцяного не вдалося зробити: «Поки не вийшло домогтися від «маршрутчиків» саджати та висаджувати пасажирів винятково на зупинках. Щоб зупинятися в чітко визначених місцях, потрібні нормальні дороги, а не такі, які сьогодні в Дніпропетровську. І перевізники справедливо вимагають нормальні траси, компенсації за перевезення пільговиків, підвищення тарифу, і після цього готові прийняти абсолютно всі наші умови, у тому числі й введення форми для водіїв. Думаю, що всі ці питання ми стопроцентно вирішимо після травневих виборів».

Втім, «маршрутки» знаходять розуміння й серед БЮТівців, що, втім, не дивно, адже член профільної комісії від цієї політичної сили Тарас Жуков - керівник АТП-11205, що займається перевозом пасажирів. Тарас Григорович твердо виступає проти негайних жорстких заходів до водіїв маршруток: «Сьогодні, приміром, на проспекті Карла Маркса маршруткам просто ніде зупинятися - біля тротуару повсюдно припарковано автомобілі. Перш ніж карати перевізників, необхідно виділити місця для зупинок маршруток, позначивши їх жовтим кольором. Лише після цього можна проводити жорсткі заходи. А сьогодні, якщо не можна зупинятися на перехрестях, то де можна?!».

Говорить Жуков і про невиконання міськими влада взятих на себе зобов'язань, але при цьому, на відміну від Гаврилова, складає провину не на уряд Тимошенко, а на місцеве керівництво: «Маршруткам не компенсуються в повному обсязі з бюджету витрати на перевезення пасажирів-пільговиків. І при проведенні тендера на міські маршрути такої категорії пільговиків, як «діти війни» взагалі не існувало, і транспортники не брали на себе зобов'язання перевозити цих людей безкоштовно. Фактично цих пільговиків влада їм нав'язала «заднім числом».

Тарас Жуков вважає це виправданням підвищення тарифів з 1,5 до 2 гривень, яке, все-таки, мало місце бути в 2006 році.

Електротранспорт: на грані виживання

«Не вдалося поставити на ноги і електротранспорт, - продовжує перераховувати невиконане Гаврилов. - І половина провини в цьому лежить на уряді Тимошенко, що взагалі не піклується про цю галузь. Ми десятки разів просили Кабмін зменшити вилучення в держбюджет, щоб у нас були гроші на розвиток електротранспорту. Якби нам залишали хоча б 10% від суми вилучення, ми б поставили електротранспорт на ноги, і могли б його успішно розвивати. Сьогодні ж він перебуває на

грані виживання. Рухомий склад за останні кілька років скоротився. Працюємо над його збереженням – про розвиток говорити взагалі даремно при нинішньому Кабінеті міністрів. Як тільки поміняється Кабмін, електротранспорт піде в гору - я гарантую. Лідери Партії регіонів дуже уважно підходять до проблемі електротранспорту, і в програмі Януковича це питання одне з пріоритетних.

Після приїзду з Донецька в мене серце кров'ю обливається – там сучасні трамваї, автобуси європейського рівня, і цієї проблеми там взагалі немає. Дуже прикро, що в нас, на відстані усього 200 кілометрів від Донецька, ситуація діаметрально протилежна.

Хоча в 2007 році депутати прийняли програму облаштування та утримання зупинок громадського транспорту в місті. Голова АПУ та управління транспорту було доручено визначити технічні умови та перелік обов'язкових універсальних послуг для облаштування зупинних комплексів з урахуванням наявності торгівельних точок, рекламоносіїв та критих площадок для пасажирів. Управлінню транспорту доручили скласти міську схему розташування зупинок.

А «Дніпромиськтранс» буде демонтувати (або переобладнувати) старі зупинні павільйони та організує будівництво нових».

На зауваження, що, мов, уряд у Донецька і Дніпропетровська один самий, а положення з електротранспортом різне, Олександр Сергійович парує: «Я на це питання відповім через два місяці, ближче до виборів. Просто сподіваюся, що люди, від яких прямо залежить благополуччя цієї сфери, одумаються, і почнуть працювати. У протилежному випадку я назву імена винних. Тим більше, що міськрада питання розвитку електротранспорту піднімає на кожній сесії. Ми надаємо пільги депо на оплату земельних відрахувань, виділяємо гроші на закупівлю запчастин. Загалом, депутати роблять якщо не 100%, то точно 90% від них залежного. А деякі чиновники навіть на 10% не виконують своїх обов'язків».

«Регіонали» не мають наміру відмовлятися від дублювання електротранспорту маршрутками: «Так, є дублюючі маршрути. Але людям головне вийти зранку, і добратися до роботи. Ми, звичайно, можемо штучно створити дефіцит на маршрутки, щоб городяни йшли 100-150 метрів до трамвайної зупинки, і чекали б на трамвай 15 хвилин, поповнюючи, таким чином, бюджет електротранспорту. Однак це неправильно, і

робити ми так не будемо. Ми неприпустимі того, щоб один вид транспорту розвивався за рахунок іншого, і, головне, за рахунок комфорту пасажирів», - заявляє Гаврилов.

Проте, в 2009 міськрадою було ухвалене рішення «Про часткову ліквідацію дублювання маршрутів електротранспорту», що, втім, дозволяє транспортній комісії ліквідувати маршрути на свій розсуд.

Ще одне рішення міськради, що стосується електротранспорту – прийняття в 2007 році Програми розвитку міського комунального підприємства «Дніпропетровський електротранспорт», розрахованої до 2015 року, і покликаній допомогти транспортникам вибратися з безодні боргів, збитків та економічної нерентабельності. Міська програма була розроблена на основі програми Кабміну, у якій передбачалося фінансування на придбання рухливого складу, створення нових ліній і реконструкцію наявних. Грошове навантаження відповідно до прийнятої програми розподіляється у співвідношенні майже 50 на 50 між державним та місцевим бюджетами. Крім цього, передбачене фінансування в розмірі близько 11% з інших джерел. Втім, за три роки так і не реалізовані прописані в міській програмі об'єднання двох тролейбусних депо в єдину організацію, пуск нового тролейбусного маршруту на житловий масив «Сокіл», створення централізованого диспетчерського пункту, що повинен був би цілодобово управляти всім міським електротранспортом.

Вікова проблема - дороги

Якщо більшість у міськраді, і опозиція, взагалі ж, лояльно ставляться до роботи маршрутних таксі (представники цієї галузі присутні чи не в кожній фракції), то будівництво об'їзної дороги, за що, нагадаємо, ратували у своїх програмах Блок Лазаренка та Блок Наталії Вітренко, стала приводом для скандалу в міськраді нинішнього скликання.

Так у жовтні 2009 темою сесії Дніпропетровської міськради стало будівництво об'їзної дороги в районі вулиці Будівельників і Криворізької траси. Територію для будівництва дороги було виділено за ініціативою губернатора Віктора Бондаря. Однак будівництву, настільки потрібного місту об'єкта, стала чинити спротив фракція Партії регіонів. Лідер фракції ПР у міськраді Олексій Тішкін побачив у будівництві «корупційну схему» і навіть пригрозив головуючому на сесії Івану Куліченку привселюдно назвати організаторів «схеми». Однак свою погрозу в життя Олексій Миколайович так і не втілював. Всі ініціативи

«регіоналів» зняти питання з порядку денного не знаходили підтримки з боку депутатів. Демарш представників ПР, що вилився у відмові реєструватися, теж ні до чого не привів – для кворуму вистачало народних обранців і без «біло-синіх».

У підсумку прийняли рішення за виділення ділянки під будівництво в таємному режимі. Тішкін зажадав перерви, що на користь «регіоналам» не пішло - по її закінченню, незважаючи на їхню демонстративну відмову голосувати, рішення більшістю голосів було прийнято.

У кулуарах пан Тішкін не зміг зв'язано пояснити позицію своєї фракції. Зате деякі знаючі депутати стверджували, що демарш «регіоналів» викликаний лише одним: при будівництві об'їзної дороги не врахували їхні бізнес-інтереси. Мов, левову частку робіт будуть виконувати структури ПМЗ, неподалік від якого буде проходити траса, а деякі місцеві з Партії регіонів хотіли залучити до освоєння грошей близькі їм комерційні структури.

Інші депутати говорили, що поведінка фракції ПР у міськраді продиктована амбіціями лідера обласної парторганізації Олега Царьова – мов про дорогу на обласному рівні голова облдержадміністрації Віктор Бондар домовився з головою облради «регіоналом» Юрієм Вілкулом, а думки Олега Анатолійовича ніхто не запитав. Останній, що має ключовий вплив на партійну фракцію в міськраді (на відміну від облради, де заправляє родина Вілкулів), вирішив показати «хто в будинку хазяїн». Не вийшло. Депутати міського «парламенту», що мають різні політичні погляди, продемонстрували, що можуть об'єднуватися заради інтересів городян, навіть якщо це йде навпіл із чиймись політичними або бізнесовими амбіціями.

Хоча так злагоджено вирішувати «дорожні» питання в міськраді виходить не завжди. За словами заступника міського голови Володимира Медведчука, закладають щорічно в міський бюджет 5 мільйонів на ремонт доріг – лише п'ята частина від необхідного. Відсутні гроші міськрада мала було намір добувати шляхом продажу землі з аукціонів, але ця форма не знайшла свого поширення в Дніпропетровську.

Битва за паркування

Нежартівливі пристрасті викликає й передача землі під паркування. Боротьба за контроль над міськими паркуваннями досягла свого апогею два роки тому – у березні 2008-го Антимонопольний комітет порушив справу проти

Дніпропетровської міської ради, опозиційної міському голові Івану Куліченку. АМКУ опротестував рішення депутатів про передачу комунальному підприємству «Міськавтопарк» повноважень, згідно з якими він може проводити конкурси для інших комерційних структур по організації функціонування платних паркувань.

За кілька тижнів до цього в місті стартувала «акція громадянської непокори» «Паркомафії - стіп!». На перехрестях роздавали листівки, у яких призивали водіїв «Не платити ні однієї зайвої копійки нахабним паркувальникам!». Один з ініціаторів акції Віталій Теплов стверджує: «Дві третини паркувальників не мають службового посвідчення. Вимагають із автолюбителя абсолютно ліву суму - 2 гривні...».

За підрахунками директора ІАА «Придніпров'я» Владислава Романова, обсяг добового обігу коштів на всіх паркуваннях міста досягає мільйона гривень.

Ініціатори акції «Паркомафії - стіп!» обвинуватили директора «Міськавтопарку», депутата міськради від Блоку Наталі Вітренко Сергія Ченчевича в масовому порушенні фінансової дисципліни, переведенні оплати за паркування в «тінь» і т.ін.

Втім, як повідомили авторів цих рядків у прокуратурі, вони так і не знайшли фактів яких-небудь фінансових порушень у КП «Міськавтопарк». Незважаючи на це мер Іван Куліченко викликав директора «Міськавтопарку» Ченчевича на «розбір польотів». Зажадавши «знайти й покарати винних у цьому вертепі» Іван Іванович доручив протягом трьох місяців увести всі можливі форми безготівкової оплати паркування, реанімувати паркувальні автомати. Пройшов рік, а це так і не було зроблено...

Сам Сергій Ченчевич вважає, що повністю справляється зі своїми обов'язками – за 2007 рік його комунальне підприємство дало в бюджет біля мільйона, і не взяло ні копійки на своє функціонування. В 2008 році аналогічно. А в 2009 вже 3 мільйони. «При попередньому керівнику – Снегурі - «Міськавтопарк» за 2006 рік дав бюджету 640 тисяч, але й забрав назад 460 тисяч. Однак тоді ситуація абсолютно влаштовувала команду мера, - повідомив авторів цих рядків голова Комісії з питань промисловості, паливно-енергетичного комплексу, транспорту й зв'язку міськради Олександр Гаврилов. - А вся справа в тому, що Снегур, на відміну від Ченчевича, був ставлеником якогось Чеботарева, нині громадянина Угорщини. Саме фірмі ДП «Перемога» на Чеботарева «Міськавтопарк» при

Снегурі передав під контроль близько 30 відсотків паркувань Дніпропетровська. У свою чергу, «Перемога» укладала договори про обслуговування паркувань із приватними підприємцями. Чому вона сама цим не займалася, а залучала «пешників»? Відповідь очевидна – таким чином, мінімізуються податки: підприємець платить єдиний податок, що не перевищує 200 гривень на місяць. До речі, одним з факторів, через якого «Перемозі» дісталися паркування в центрі міста – це взяті зобов'язання по облаштуванню їх паркувальними автоматами. Автомати ці дійсно були встановлені, але проробили всього кілька днів, а потім вони нібито поламалися, і гроші стали збирати люди.

За 4 роки нам вдалося збільшити надходження в бюджет від операторів паркувань із одного мільйона гривень до трьох. Ми провели 15 конкурсів, на яких розподілили між підприємствами 199 паркувань, і сьогодні в місті 90% їх працює легально».

Більше двох гривень за паркування жодне підприємство не має права збирати. Хоча є випадки, коли беруть більше. Це людський фактор. Ми із цим боремося, і у випадку виявлення таких фактів я призиваю городян дзвонити до нас у комісію зі скаргами по телефоні 744-07-58».

Загалом, міськраді нового скликання має бути чимало роботи на «транспортному фронті». Хоча, справедливості заради, треба помітити, що й нинішній депутатський корпус прийняв, а головне, втілює у життя чимало рішень, покликаних нормалізувати роботу громадського транспорту.

У боротьбі за чистоту

Дніпропетровська область із всіх регіонів України перебуває, за спільною думкою, у самих несприятливих екологічних умовах. Тому цілком закономірно, що у своїх обласних та міських передвиборних програмах політичні сили приділили досить багато уваги даній проблематиці напередодні виборів-2006. Обіцяно було багато чого.

Як відомо, слідом за розкиданням каменів приходить час їхнього збору. Переддень виборів-2010 є приводом саме для того, щоб озирнутися на минулі чотири роки, і проаналізувати, що партії й блоки, які потрапили в Дніпропетровську міськраду, зробили із задекларованого, а чого – не зробили.

У погоні за голосами

У боротьбі за прихильність виборців, політичні сили брали на себе майже однакові зобов'язання щодо поліпшення екологічної ситуації. Так, Партія регіонів обіцяла: «На міському рівні ми забезпечимо: благоустрій території, поліпшення екологічних умов життя та праці наших громадян».

Блок Лазаренка своїм першочерговим завданням також бачив: «Вирішення питання щодо своєчасного прибирання, вивозу та утилізації сміття в місті та належного освітлення вулиць та дворів. Впровадження ефективних заходів щодо поліпшення екологічної ситуації в м. Дніпропетровську».

Не були оригінальні комуністи («Наші пріоритети: особлива увага - переробці сміття, охороні навколишнього середовища, захисту акваторії Дніпра»), і об'єднані соціал-демократи (Депутати від «Опозиційного блоку «Не так!», які будуть обрані до Дніпропетровської міської заради, стануть вирішувати такі питання:

Проводити природоохоронну діяльність, добиватися своєчасної та якісної ліквідації сміття на території міста, будівництва другого сміттєспалювального полігону, вирішувати проблеми освітлення віддалених від центру районів міста).

Із всіх політичних сил, нині представлених у Дніпропетровській міськраді, самі грандіозні зобов'язання взяв на себе Блок Наталії Вітренко, який обіцяв «залучення коштів на перенесення шкідливих виробництв за межі міста».

Нічого не обіцяли БЮТ і партія «Віче». «Народний союз «Наша Україна» у своїй програмі традиційно обмежився лише констатацією проблеми: «Існує ряд наболілих міських проблем, рішення яких вимагає значного фінансування й політичної волі. Це забруднення навколишнього середовища, підтоплення житлових будинків, зсувні явища, незадовільний стан доріг, низький рівень медичної допомоги жителям міста, соціальна програма по забезпеченню незаможних».

Пріоритет - зелені насадження

Примітно, що керівництво Дніпропетровської міськради по закінченні чотирьох років дає досить скромні оцінки зробленому.

«На превеликий жаль, всього, що робиться і комісією, і міськрадою в цілому – недостатньо для вирішення тієї безлічі екологічних проблем, які існують у Дніпропетровську, - говорить член Комісії з питань земельних відносин й охорони навколишнього середовища, лідер коаліції більшості «Рідний Дніпропетровськ» Загід Краснов. - Дії комісії з оздоровлення екологічної ситуації зводилися, в основному, до недопущення незаконної вирубки зелених насаджень. Із зеленими насадженнями в нас дійсно критична ситуація. Так, по містобудівних нормативах на одну людину повинно бути 12 квадратних метрів зелених насаджень. У нас же в місті - 5. Для порівняння: у Харкові - 13, у Києві - 18,7.

Найчастіше з вирубкою скверів важко боротися, тому що незаконні забудовники не відводять навіть земельну ділянку, а самовільно за ніч вирубують насадження, і потім, коли вляжеться суспільне обурення, зводять будівлю, яку можна знести лише при наявності відповідного рішення суду.

Але ми намагаємося протидіяти цьому свавілля всілякими методами. Це відправлення на місце будівництва співробітників ДАБКа, стягнення штрафів, заяви в прокуратуру з вимогою порушити кримінальні справи...».

Втім, за словами Загіда Краснова інші екологічні проблеми для Дніпропетровська як і раніше є не менш актуальними: «Дніпропетровськ відноситься до категорії надзвичайно забруднених територій. За рік в атмосферу по області викидається 1 млн. 100 тисяч тонн шкідливих речовин, з яких 121 тисяча тонн - у Дніпропетровську. Для порівняння – у Києві цей показник 9 тисяч тонн, а у Львові – 2,2 - тобто в 60 разів менше. Тому я шокований, коли у Дніпропетровська

відбираються гроші в Київ, які потім направляються на будівництво в тому числі санаторіїв у Львівській області, а не йдуть на очисні спорудження для дніпропетровських підприємств. Хоча металургійні й хімічні підприємства, що перебувають у нашому регіоні, є базовими для економіки країни. І екологічні гроші повинні вкладатися саме сюди, а не туди, де екологія в 60 разів чистіше.

У Дніпропетровську лєвова частка забруднення атмосфери припадає на 4-і підприємства - Придніпровська ТЕС (59% викидів), Завод Карла Лібкнехта (близько 10%), а також Завод Петровського і Шинний завод. Місто повинно через суди та прокуратуру змусити їх витратити прибуток на очисні спорудження, щоб вони не погіршували стан здоров'я городян».

Атмосфера стала чистіше

Загід Краснов вважає, що прийнята міськрадою «Програма по зменшенню забруднення атмосферного повітря основними підприємствами-забруднювачами Дніпропетровська на 2008-2015 роки» без рішучих заходів з боку виконавчої влади особливого ефекту не дасть: «Написати на папері це одне, а домагатися реалізації програми - це інше. І останнє - функції мерії. Вона повинна вимагати від підприємств виконання взятих зобов'язань, організовувати судові позови і т. ін.».

Втім, із заяв представників виконавчої влади випливає, що Загід Геннадійович надто критично оцінює результативність роботи міськради. Так, з 2008 року основні забруднювачі Дніпропетровська знизили викиди в атмосферу на 4,238 тис. т. Про це повідомив начальник управління екології Дніпропетровської міськради Микола Переметчик.

Дана оцінка зниження викидів включає тільки заходи, які були реалізовані в рамках міської програми по зниженню забруднення атмосферного повітря основними забруднювачами міста.

«Ми не враховуємо той факт, що підприємства знизили викиди в атмосферу через зниження обсягів виробництва, мова йде тільки про конкретні природоохоронні заходи, які були реалізовані в цей період», - відзначає Переметчик.

У числі заходів, реалізованих за останні півтора року – налагодження котлоагрегатів на ТЕЦ ВАТ «Дніпропетровський метзавод ім. Петровського», що дозволило знизити викиди забруднюючих речовин в атмосферу на 170 т у рік. Викиди

ВАТ «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод» за цей період знизилася майже на 800 т, в основному за рахунок виведення з експлуатації однієї з 4-х мартенівських печей (зниження на 751 тис. т у рік). Також на ВАТ «Інтерпайп НТЗ» виконана заміна системи електродів в електрофільтрах мартенівського цеху на імпульсне очищення, що дозволило знизити викиди майже на 39 тис. т у рік.

За інформацією управління, в 2008 році на реалізацію заходів програми по зниженню викидів було спрямовано більше 37 млн. грн., що склало 72% від запланованого. У результаті кризи темпи реалізації природоохоронних заходів в 2009 році значно сповільнилися: за підсумками першого півріччя фінансування склало тільки 5,8 млн. грн., що становить 6,8% від річного плану.

В «Програму по зменшенню забруднення атмосферного повітря...» увійшли 9 підприємств-забруднювачів Дніпропетровська, у тому числі Придніпровська ТЕЦ, ВАТ «ДМЗ ім. Петровського», ВАТ «Інтерпайп НТЗ», ВАТ «Дніпрококс». У рамках програми обсяг викидів в атмосферу до 2015 року планується знизити на 19 тис. т. Загальна вартість запланованих природоохоронних заходів становить більше 440 млн. грн. Фінансування передбачене за рахунок власних коштів підприємств і залучених інвестицій.

Непереможне сміття

Як говорилося вище, багато політичних сил окремим пунктом у своїх міських програмах вказували на необхідність утилізації твердих побутових відходів (ТПВ).

«У нас лише 35% ТПВ утилізується, а інше накопичується, - говорить Загід Краснов. - Кількість промислових і побутових відходів постійно зростає. У підсумку у нас в області більше 500 стихійних смітників, значна частина з яких у Дніпропетровську - у лісопосадках, тупиках вулиць».

Нерозв'язаність проблеми голова найбільшої в Дніпропетровському міськраді фракції - Партії регіонів - Олексій Тішкін покладає на своїх попередників: «Те, що ми зараз спостерігаємо в місті Дніпропетровську, є не чим іншим, як результатом тих рішень, які приймали депутати попереднього скликання. На жаль, були ухвалені рішення про дотації з міського бюджету для вивозу твердих побутових відходів з наших багатоповерхових будинків. Робилося це із благими намірами – зм'якшити для населення удари тарифної політики.

Це було популістське рішення тому, що при його прийнятті не враховувалася ситуація по всьому місту, у результаті чого практично були припинені збори платежу за вивіз сміття із приватного сектору, тобто з'явилися люди, які не були включені в це рішення. Виходить, одна половина населення Дніпропетровська повинна платити за вивіз сміття, інша - не платити нічого. Це було несправедливо, і як результат - у нас у місті значно погіршилася ситуація з вивозом сміття.

Є й кілька моментів, прямо пов'язаних з інфраструктурою цього питання. Практично немає полігону для вивозу твердих побутових відходів. Є полігон «Екологія», на який вивозиться біля третьої частини відходів, є закритий Ігреньський смітник та сміттєспалювальний завод, що може утилізувати певну частину сміття. До речі, недавно на нашому сміттєспалювальному заводі відбулася модернізація одного із блоків, що дозволило збільшити потужності підприємства.

Серед планів виконавчого комітету міськради є проект створення міського полігону, але процес не може бути швидким, тому що у зв'язку із цим виник цілий ряд питань, у тому числі й питання відводу землі. Процес будівництва гідроізоляції, тобто технологічний цикл, теж не може здійснитися так швидко, як цього вимагає сформована ситуація з вивозом твердих побутових відходів.

Я хочу сказати, що, напевно, і самі технологічні проекти несуть у собі морально застарілі технології, тобто ті технології, які в країнах Європи вже не застосовуються. Як депутат міськради, я працюю в постійній комісії зовнішніх економічних відносин, на засіданнях якої й розглядалися питання по вивченню іноземного досвіду.

Є пропозиції від Нідерландів і кілька інших пропозицій щодо участі в цьому процесі. Інвестори готові вкладати капітали у відповідні сміттєспалювальні підприємства на умовах, що міські влада буде закуповувати або пар, або електроенергію, що буде вироблятися на цих підприємствах, з наступним переходом цих підприємств у власність територіальної громади міста. Такі плани й проекти зараз розглядаються, але це програма на перспективу, і вона не зможе вирішити ті проблеми, які потрібно вирішити вже сьогодні».

Та й у передвиборній програмі нинішнього міського голови Івана Куліченка прямо говорилося, що «в 2007 році планується завершення будівництва муніципального полігону». Полігону цього немає й донині .

У своїй передвиборній програмі Куліченко обіцяв «створення нової ефективної системи вивозу й утилізації сміття». У програмі підкреслювалося, що для рішення даної проблеми притягнуті голландські фахівці, і «із квітня 2006 року сміття буде вивозитися централізовано, а виходить, зникнуть «спірні» смітники між будинками комунальної й приватної власності». Сьогодні ці обіцянки не виконані, як і ще один пункт програми Івана Івановича: «Щоб прискорити ліквідацію стихійних смітників, особливо в приватному секторі, з нинішнього року (тобто 2006 - авт.) планується залучати малі підприємства й приватних осіб з особистим автотранспортом на умовах оплати підряду».

Ніякої конкуренції за право прибирати мегаполіс городяни так і не побачили. Як і закордонних інвесторів, готових запропонувати місту альтернативу в цій нелегкій справі. Ті ж голландські фірми («WAR» й «Гризопласт») залишилися не у справах, незважаючи на серйозність своїх намірів, підкріплених конкретними діями (безоплатна передача місту оцинкованих контейнерів, 4 сміттевозів, проведеного навчання наших фахівців у Голландії). Після декількох років підготовчої роботи, проект про їхнє залучення до утилізації сміття був зупинений. Бізнес по вивозу сміття віддали дніпропетровським бізнесменам (за словами компетентних джерел, у цінах 2007 року ринок по переробці сміття оцінювався в 30 млн. грн., а зараз – близько 60 млн. грн.).

В 2007 році лідуючі позиції зайняв «Дніпрокомунтранс», що контролював на той момент 60% ринку (інші 40% доводилися на конкуруюче підприємство «Екологія України», близьке до тодішнього нардепа Олега Беспалого - обіцянки Івана Куліченка залучити малий бізнес у цю сферу так і не були реалізовані). Мер відкрито критикував діяльність сміттепереробного заводу «Екології». Одночасно почалася реалізація проекту реконструкції Ігреньського полігону, вартістю 39 млн. грн. Частина цих грошей, (1, 4 млн. грн.) направляється на початок робіт – рекультивацію землі й посадку дерев. Дерева в підсумку загинули, але, як припустили деякі ЗМІ, на цій операції окремі посадові особи «заробили» близько 1 млн. грн.

Одночасно починається опрацювання варіантів будівництва містом нового сміттєспаявального заводу, вартістю близько 25 млн. у. о.

Втім, нардепові Беспалову через якийсь час вдається знайти спільну мову з мером, і ситуація міняється з точністю до навпаки - тепер «Екологія» стає фаворитом, і після

організованого публічного скандалу восени 2007 року закривається Ігреньський полігон. Це при тому, що обласна рада в 2007 році виділила 9 млн. грн. на його реконструкцію, і вже був розроблений відповідний проект, що так і залишився лежати під «сухном».

Втім, до кінця 2007 з'явився й новий гравець на ринку вивозу сміття - мова йде про «Грінко-Дніпро», директором якої є Михайло Арутюнов - племінник нардепа від БЮТ Гарегіна Арутюнова. Після тривалого протистояння, саме ці три структури - ЗАТ «Комунтранс», ТОВ «Екологія України» та «Грінко-Дніпро» поділили між собою дніпропетровський ринок. Хоча раніше, крім трьох вищезгаданих структур утилізацією твердих побутових відходів займалися ще 15 невеликих фірм, що обслуговували окремих замовників...

Компанії-монополісти негайно підняли тарифи – вивіз сміття сьогодні коштує близько 20 грн. за куб, утилізація трохи більше – 30 грн. за куб. Але ж до «великої змови», і вивіз, і утилізація твердих побутових відходів від населення разом коштували всього 16,5 грн. за куб. Не дивно, що заборгованість городян виросла, хоча ситуація зі збиранням міста кращою не стала. Як і не було вирішене питання з полігоном для поховання ТПВ.

Втім, серед впливових людей у міській владі має місце думка й про те, що можна обійтися й без такого полігону. «Головне вирішення цього питання – будівництво ще одного сміттєспалювального заводу, - вважає лідер більшості Загід Краснов. - Нове підприємство може бути комунальним, але в ідеалі - це повинне бути СП, яке б на 50% належало місту».

Загіда Геннадійовича не лякає наявність існуючого сміттєспалювального заводу, що працює лише на половину своєї потужності. «Той завод - повністю в приватній власності. Якщо ж нове підприємство буде частково в комунальній власності, місто буде вживати зусилля для того, щоб завантажити його на повну потужність. Хоча, за великим рахунком, і без нового заводу можна змусити людей здавати сміття на утилізацію, а не викидати на стихійні смітники. Але для цього потрібна більше тверда рука у керманіча Дніпропетровська. Все залежить від виконавчої влади».

Із усього вищевикладеного можна зробити висновок, що проблеми екології взагалі, і утилізація сміття зокрема, знову будуть одними з головних тем передвиборних програм-2010.

Моніторинг діяльності депутатського корпусу Дніпропетровської міської ради в 2006-2009 рр.

Джерела дослідження:

1. Передвиборчі програми міських осередків політичних партій та блоків на виборах до Дніпропетровської міської ради 2006 року.
2. Публікації з питань охорони здоров'я та соціального захисту, житлово-комунальної сфери, транспорту та дорожнього господарства, екологічних проблем в друкованих ЗМІ Дніпропетровського регіону. Використовувалася вибірка за січень 2006 року – березень 2010 року у регіональних друкованих ЗМІ (газети): «Наше місто» (загальний наклад за вівторок, середу, п'ятницю та суботу - 116 156), «Лица» (загальний наклад за середу та п'ятницю – 35 000), «Днепр вечерний» (загальний наклад за вівторок, середу, п'ятницю та суботу – 245 377), «Зоря-город» (15 100), «Зоря» (наклад за вівторок, четвер, суботу – 38 117), «Горожанин» (21 000), «Днепровская правда» (25 000), «Вісті Придніпров'я» (загальний наклад за вівторок та четвер – 90 290).
3. Офіційні документи (міські програми та рішення сесій Дніпропетровської міської ради).

Основні результати дослідження:

Моніторинг видаткової частини міського бюджету
впродовж 2006-2010 рр. дозволяє зробити наступні висновки.

Протягом терміну діяльності депутатського корпусу міської ради 5-го скликання видатки на охорону здоров'я збільшилися на 13,7% і в бюджеті 2010 р. становили вже майже 45% від загальної суми видатків (без урахування трансфертів). Видатки на заходи з охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки збільшилися на 1% і становили в 2010 р. 1,4% всієї видаткової частини міського бюджету.

В той же час значно скоротилися видатки на житлово-комунальне господарство (на 14,29%), соціальний захист та соціальне забезпечення (на 5,37%),

Видатки на транспорт та дорожнє господарство протягом 2006-2010 рр. знаходилися на майже однаковому рівні (9,5 – 11%) (див. Таблиця 1).

Тим не менш, якщо розглянути розподіл витрат за кожною з вище перелічених статей видаткової частини місцевого бюджету, стане зрозуміло, що протягом 2006-2010 рр.:

- Майже 90% всіх коштів, виділених на охорону здоров'я, витрачалися на виплату заробітної платні медичних працівників. А на матеріально-технічне забезпечення лікувально-профілактичних закладів (закупівля медикаментів, обладнання, проведення поточних та капітальних ремонтів лікарень, харчування хворих і т. ін) від якого великою мірою залежить якість надання медичних послуг та їх «безкоштовність» виділялося від 7 до 10% від загальної суми коштів.
- Незважаючи на те, що протягом 2006-2010 рр. спостерігається зменшення загальної суми видатків за статтею «житлово-комунальне господарство, обсяг коштів на «житлове господарство» в цей же період зростає і у більшості своїй витрачається на проведення капітальних ремонтів житлового фонду міста, який є застарілим і потребує на своє утримання значних капіталовкладень.
- У структурі видатків на комунальне господарство звертає увагу стан фінансування за статтею «видатки на впровадження засобів обліку витрат на регулювання споживання води та теплої енергії». З року в рік гроші на виконання таких заходів виділялися нерівномірно, далеко не в повному обсязі, та, до того ж, відсоток виконання за цією статтею наприкінці 2009 року становив 44,4% від річного плану фінансування. Такий стан може бути свідченням, по-перше, того, що даний напрямок роботи місцеві можновладці вважають неперіоритетним, а тому і не виділяють достатньої кількості коштів. А, по-друге, ймовірно, що заплановані на рік кошти, не «освоюються» в повному обсязі виконавцями, тому що заходи виконуються дуже повільно і не контролюються з боку депутатського корпусу міськради.
- Звертає увагу той факт, що протягом 2008-2009 років в сфері утримання дорожньо-транспортної інфраструктури було скорочено видатки за статтею «Інші заходи у сфері автомобільного транспорту», яка

передбачає утримання автоматизованої системи управління громадським транспортом та на відшкодування збитків автотранспортних підприємств від перевезень жителів віддалених мікрорайонів на соціально-значущих маршрутах. Також в цей період скорочувалися видатки на компенсаційні виплати транспортним підприємствам за перевезення пільгових категорій громадян електротранспортом, залізничним транспортом. В 2009 році відбулося скорочення видатків за статтею «Інші заходи у сфері електротранспорту». Така фінансова політика призвела до ситуації постійного недофінансування комунального підприємства «Дніпроелектротранс», його доведення до банкрутства і, взагалі, поставила під загрозу саме існування електротранспорту в м. Дніпропетровськ.

- З питанням охорони навколишнього середовища в місті теж виникла критична ситуація. Фактично протягом 2006-2010 років видатки на заходи з поліпшення екологічної ситуації власне з міського бюджету постійно зменшувалися, а кошти витрачалися на такі «косметичні» дії як-то озеленення та вивіз побутового сміття. Натомість поза увагою місцевих посадовців та депутатського корпусу залишилися такі нагальні питання, як: зменшення викидів промислових підприємств в атмосферу та водне середовище, проведення ремонтів колекторів, здійснення жорсткого контролю за процесом утилізації акумуляторних батарей. До речі ці заходи мають фінансування за рахунок надходжень зборів за забруднення навколишнього середовища, які сплачують місцеві підприємці (з них 20% потрапляють до цільового фонду міської ради). І, нарешті, потребує вирішення питання здійснення заходів з утилізації сміття в місті, а саме будівництво нового сміттєспалювального заводу.

Аналіз стану виконання передвиборчих обіцянок місцевими осередками політичних партій, які пройшли на виборах-2006 до Дніпропетровської міської ради і сформували свої фракції дозволяє зробити такі висновки.

1. Більшість положень передвиборчих програм місцевих партійних осередків були запозичені з загальнонаціональних партійних програм, тому що в 2006 році вибори до Верховної Ради та місцевих рад відбувалися одночасно. Винятком можуть бути лише програми Блоку Лазаренка та Партії Регіонів, які містили обіцянки того, що буде зроблено власне на місцевому рівні.

2. Жодна з програм не містила конкретних формулювань того, що буде зроблено. Всі задуми, які той чи інший місцевий партійний осередок бажав втілити в життя починалися словами «забезпечимо», «допоможемо», «сприятимемо» «впровадимо» і т.ін. Тому досить важко

Таблиця 1. Видатки міського бюджету за функціональною структурою в 2006-2010 рр.

видатки міського бюджету за функціональною структурою	2006			2007			2008			2009			2010		
	тис. грн.	% від загального обсягу видатків	тис. грн.	тис. грн.	% від загального обсягу видатків	тис. грн.	тис. грн.	% від загального обсягу видатків	тис. грн.	тис. грн.	% від загального обсягу видатків	тис. грн.	тис. грн.	% від загального обсягу видатків	тис. грн.
державне управління	28216,304	3,44	28976,579		3,14	39815,799		3,04	45103,907		3,88	52860,496		3,92	
правоохоронна діяльність та забезпечення безпеки держави	3177,000	0,39	4164,378		0,45	6011,735		0,46	5774,880		0,50	6226,068		0,46	
освіта	34316,333	4,18	43985,413		4,76	59755,564		4,56	66742,932		5,74	86937,856		6,45	
охорона здоров'я	255467,749	31,13	340785,065		36,89	466386,644		35,60	492771,529		42,38	603812,329		44,79	
соціальний захист та соціальне забезпечення	59210,883	7,21	42760,807		4,63	15405,952		1,18	18155,328		1,56	24865,904		1,84	
житлово-комунальне господарство	256956,957	31,31	186437,699		20,18	372304,677		28,42	255842,982		22,00	229486,826		17,02	
культура і мистецтво	26642,247	3,25	35222,102		3,81	57465,786		4,39	59285,350		5,10	75971,657		5,64	
засоби масової інформації	1784,200	0,22	2247,328		0,24	3303,998		0,25	2944,795		0,25	4123,831		0,31	
фізична культура і спорт	6709,007	0,82	9300,194		1,01	14296,850		1,09	16624,481		1,43	29037,213		2,15	
будівництво	44935,580	5,48	55759,535		6,04	67985,356		5,19	14647,421		1,26	36714,249		2,72	
сільське і лісове господарство, рибне господарство та мисливство	405,085	0,05	277,318		0,03	372,870		0,03	0,000		0,00	762,082		0,06	
транспорт, дорожнє господарство, зв'язок, телекомунікації та інформатика	78428,795	9,56	105950,250		11,47	121414,731		9,27	128169,698		11,02	139096,067		10,32	
інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	388,034	0,05	1004,070		0,11	1991,739		0,15	1202,158		0,10	1333,750		0,10	
охорона навколишнього середовища та ядерна безпека	439,371	0,05	476,398		0,05	295,233		0,02	62,230		0,01	34,100		0,00	
запобігання та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	877,551	0,11	1632,786		0,18	605,002		0,05	499,374		0,04	801,431		0,06	
цільові фонди	22738,019	2,77	64870,553		7,02	82702,992		6,31	54890,880		4,72	38549,100		2,86	
видатки, не віднесені до основних груп	0,000	0,00	0,000		0,00	0,000		0,00	0,000		0,00	17417,162		1,29	
73 РАЗОМ ВИДАТКІВ	820693,115	100,00	923850,475		100,00	1310114,928		100,00	1162717,945		100,00	1348030,121		100,00	

**Таблиця 2. Оцінка виконання програмних положень
місцевих осередків**

політичних партій та блоків на виборах 2006 р.

Партія/блок	Положення передвиборчої програми	Стан виконання	Кількість набраних балів
Партія регіонів	установлення суспільного контролю над якістю житлово-комунальних послуг і забезпечення відповідальності міської влади за роботу житлово-комунального господарства	не виконано	0
	введення мораторію на підвищення цін на житлово-комунальні послуги.	не виконано	0
	проведення капітального ремонту доріг, установлення суспільного контролю бюджетних витрат на пристрій доріг.	частково	0,5
	забезпечення оптимізації транспортного обслуговування населення, упорядкування транспортної мережі.	не виконано	0
	завершення будівництва першої черги Дніпропетровського метрополітену	не виконано	0
	охорона навколишнього середовища, впровадження ефективних заходів по поліпшенню екологічної ситуації в Дніпропетровську, правового контролю за дотриманням екологічних норм і нормативів міськими підприємствами, поліпшення екологічних умов життя й праці городян.	не виконано	0
	оптимізація медичного обслуговування	не виконано	0
	збільшення витрат на заходи щодо соціального захисту громадян	не виконано	0
	створення нових робочих місць	не виконано	0
			0,5
Опозиційний блок «Не так!»	установлення суспільного контролю над якістю житлово-комунальних послуг і забезпечення відповідальності міської влади за роботу житлово-	не виконано	0

Опозиційний блок «Не так!»	комунального господарства		
	прозоре встановлення справедливих тарифів	не виконано	0
	проведення капітального ремонту доріг, установа суспільного контролю бюджетних витрат на пристрій доріг.	частково	0,5
	ліквідація незаконних платних паркувань у місті	виконано	1,0
	рішення питання переробки сміття в місті й будівництва другого сміттєспалювального полігону.	не виконано	0
	забезпечення своєчасного і якісного збирання й вивозу сміття на території міста	частково	0,5
	контроль за системою оплати в лікувально-профілактичних установах міста	не виконано	0
	створення альтернативних служб зайнятості	не виконано	0
			2,0
НСНУ	прозоре встановлення справедливих тарифів.	не виконано	0
	впровадження енергозберігаючих технологій саме в житлово-комунальній сфері.	частково	0,5
			0,5
КПУ	введення мораторію на підвищення цін на житлово-комунальні послуги.	не виконано	0
	впровадження енергозберігаючих технологій саме в житлово-комунальній сфері.	частково	0,5
	впровадження програми відродження окраїн міста, перенести зусилля благоустрою міста із центра в мікрорайони.	частково	0,5
	забезпечення оптимізації транспортного обслуговування населення, упорядкування транспортної мережі.	не виконано	0
	пріоритетний розвиток міського електротранспорту.	не виконано	0
	охорона навколишнього середовища, впровадження ефективних заходів по поліпшенню екологічної ситуації в Дніпропетровську,	не виконано	0

КПУ	правового контролю за дотриманням екологічних норм і нормативів міськими підприємствами, поліпшення екологічних умов життя й праці городян.		
	рішення питання переробки сміття в місті й будівництва другого сміттєспалювального полігона.	не виконано	0
	мораторій на скасування соціальних пільг	не виконано	0
	забезпечення своєчасної виплати зарплат, пенсій, допомоги	частково	0,5
			1,5
Блок Н. Вітренко	охорона навколишнього середовища, впровадження ефективних заходів по поліпшенню екологічної ситуації в Дніпропетровську, правового контролю за дотриманням екологічних норм і нормативів міськими підприємствами, поліпшення екологічних умов життя й праці городян.	не виконано	0
	установлення суспільного контролю над якістю житлово-комунальних послуг і забезпечення відповідальності міської влади за роботу житлово-комунального господарства	не виконано	0
	прозоре встановлення справедливих тарифів.	не виконано	0
	проведення капітального ремонту доріг, установлення суспільного контролю бюджетних витрат на пристрій доріг.	частково	0,5
	закінчення проекту будівництва об'їзної дороги навколо Дніпропетровська, а також якісний ремонт асфальтового покриття прибудинкових територій.	не виконано	0
	залучення коштів на перенесення шкідливих виробництв за межі міста.	не виконано	0
			0,5
	установлення суспільного контролю над якістю	не виконано	0

Блок Лазаренка	житлово-комунальних послуг і забезпечення відповідальності міської влади за роботу житлово-комунального господарства		
	впровадження енергозберігаючих технологій саме в житлово-комунальній сфері.	частково	0,5
	впровадження програми відродження окраїн міста, перенести зусилля благоустрою міста із центра в мікрорайони.	частково	0,5
	проведення капітального ремонту доріг, установлення суспільного контролю бюджетних витрат на пристрій доріг.	частково	0,5
	забезпечення оптимізації транспортного обслуговування населення, упорядкування транспортної мережі.	не виконано	0
	закінчення проекту будівництва об'їзної дороги навколо Дніпропетровська, а також якісний ремонт асфальтового покриття прибудинкових територій.	не виконано	0
	завершення будівництва першої черги Дніпропетровського метрополітену	не виконано	0
	охорона навколишнього середовища, впровадження ефективних заходів по поліпшенню екологічної ситуації в Дніпропетровську, правового контролю за дотриманням екологічних норм і нормативів міськими підприємствами, поліпшення екологічних умов життя й праці городян.	не виконано	0
	рішення питання переробки сміття в місті й будівництва другого сміттєспалювального полігона.	не виконано	0
	забезпечення своєчасного і якісного збирання й вивозу сміття на території міста	частково	0,5
Блок Лазаренка	забезпечення необхідним фінансуванням лікувально-	не виконано	0

	профілактичних установ міста		
			2,0
Блок Юлії Тимошенко	забезпечення надання безкоштовних медичних послуг населенню	не виконано	0
	збільшення розмірів допомоги дітям-інвалідам до 2 тис. грн. на місяць	не виконано	0
			0,0
«Віче»	установлення суспільного контролю над якістю житлово-комунальних послуг і забезпечення відповідальності міської влади за роботу житлово-комунального господарства	не виконано	0
	прозоре встановлення справедливих тарифів	не виконано	0
	проведення капітального ремонту доріг, установлення суспільного контролю бюджетних витрат на пристрій доріг.	частково	0,5
	професійні, глибокі зміни в системі охорони здоров'я, профілактиці захворювань	частично	0,5
			1,0

1. Вирішення питань охорони здоров'я та соціального захисту

Аналіз передвиборчих програм міських осередків політичних партій та блоків на виборах до Дніпропетровської міської ради 2006 року показав, що питання вирішення проблем в галузях охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення висвітлювали всі політичні партії та блоки, які пройшли до міської ради в 2006 році (див. Додаток 1) за винятком виборчого блоку партії Блок Наталії Вітренко «Народна Опозиція» Прогресивної соціалістичної партії України та Партії «Русько-Український Союз» (Русь).

Позитивні здобутки:

Протягом 2006-2009 років депутатами міської ради було прийнято низку програм спрямованих на:

- соціальний захист ветеранів війни та праці, інвалідів, громадян м. Дніпропетровська, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- забезпечення безперешкодного доступу людей з обмеженими фізичними можливостями до об'єктів житлового та громадського призначення;
- забезпечення громадян соціальним житлом;
- надання адресної допомоги на оплату житлово-комунальних послуг соціально незахищеним верствам населення;
- соціальну адаптацію осіб, звільнених з місць позбавлення волі
- сприяння зайнятості населення.

У сфері охорони здоров'я населення міста діють програми, спрямовані на:

- профілактику та лікування серцево-судинних, стоматологічних захворювань,
- профілактику професійного раку та поліпшення якості онкологічної допомоги населенню м. Дніпропетровськ
- протидію розповсюдженню інфекційних соціально небезпечних хвороб у м. Дніпропетровську
- раннє виявлення, лікування і профілактику інвалідності від глаукоми та катаракти
- Також в місті діють Програма „Здоров'я дітей та матерів м. Дніпропетровська”, Програма „Цукровий діабет”, реалізуються комплексні заходи щодо

впровадження сімейної медицини в систему охорони здоров'я.

Щорічні видатки з міського бюджету на охорону здоров'я:

Роки	Фактично витрачено, тис. грн.	% виконання до річного плану з урахуванням змін	% від загальної суми видатків міського бюджету без урахування трансфертів
2006	255467,749	99,0	31,13%
2007	340785,065	98,6	36,89%
2008	466386,644	97,1	35,60%
2009	492771,529	98,7	42,38%

В міському бюджеті **на 2010 рік** на фінансування галузі охорони здоров'я передбачено витратити **603812,329 тис. грн.**, що складає **44,8%** від загальної суми затверджених видатків без урахування трансфертів.

Проблемні питання:

Щорічні видатки з міського бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення:

Роки	Фактично витрачено, тис. грн.	% виконання до річного плану з урахуванням змін	% від загальної суми видатків міського бюджету без урахування трансфертів
2006	59210,883	98,6	7,21%
2007	42760,807	94,4	4,63%
2008	15405,952	95,6	1,18%
2009	18155,328	94,8	1,56%

В міському бюджеті **на 2010 рік** на фінансування заходів з соціального захисту та соціального забезпечення передбачено витратити **24865,904 тис. грн.**, що складає **1,84%** від загальної суми затверджених видатків без урахування трансфертів.

Наприкінці 2007 року на XXVI сесії міськради було затверджено комплексну програму надання адресної допомоги на сплату послуг ЖКГ соціально незахищеним верствам населення м. Дніпропетровська на 2008 рік (бюджет програми 15 млн. 280 тис. грн.). Нажаль ці кошти були освоєні лише на 3% (530 тис. грн.). Головною проблемою у виконанні програми став складний механізм надання допомоги.

В 2009 році знов була прийнята комплексна програма надання адресної допомоги на сплату послуг ЖКГ соціально незахищеним

верствам населення. Втім, розмір фінансування був затверджений в 150 разів менше ніж в 2008 році – 100 тис. грн.

В 2007 році планувалося прийняття програми з комплексної підготовки лікарів для міста. Зокрема особливу увагу передбачалося приділити будівництву соціального житла для лікарів та вчителів. Втім така програма не була прийнята.

2. Вирішення проблем житлово-комунальної сфери

Аналіз передвиборчих програм міських осередків політичних партій та блоків на виборах до Дніпропетровської міської ради 2006 року показав, що питання вирішення проблем в галузі житлово-комунального господарства висвітлювали всі політичні партії та блоки, які пройшли до міської ради в 2006 році (див. Додаток 2) за винятком виборчого блоку політичних партій «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», Українська соціал-демократична партія - «Блок Юлії Тимошенко» у м. Дніпропетровськ.

Зокрема:

- П'ять політичних сил (Блок Лазаренка, Блок Наталії Вітренко, Опозиційний Блок «Не так!», Партія Регіонів та «Віче») бачили своїм першочерговим завданням встановлення громадського контролю за якістю житлово-комунальних послуг та забезпечення відповідальності міської влади за роботу житлово-комунального господарства.
- Чотири політичні сили (НСНУ, Блок Наталії Вітренко, Опозиційний Блок «Не так!» та «Віче») декларували свою прихильність до прозорого встановлення справедливих тарифів.
- Міські організації КПУ та Партії Регіонів виступали за введення мораторію на підвищення цін на житлово-комунальні послуги.
- Три політичні сили (НСНУ, КПУ та Блок Лазаренка) ставили своїм пріоритетом впровадження енергозберігаючих технологій насамперед в житлово-комунальній сфері.
- Міські організації КПУ та Блоку Лазаренка обіцяли впровадити програму відродження околиць міста, перенесення зусиль по благоустрою міста з центру у мікрорайони.

Прийняті програми:

На момент обрання депутатів Дніпропетровської міської ради в березні 2006 року діяла **Програма реформування та розвитку житлово-комунального господарства міста Дніпропетровська на 2003-2006 роки і на перспективу до 2010 року.**

Існуюча протягом 2003-2006 рр. політика органів місцевого самоврядування м. Дніпропетровська у сфері управління житловим господарством призвела до важкого стану житлово-експлуатаційних підприємств та, як наслідок, погіршення якості надання ними житлово-комунальних послуг.

Тому, наприкінці 2006 року постійна комісія з питань житлово-комунального господарства Дніпропетровської міської ради почала працювати над створенням нової Програми реформування та розвитку ЖКГ міста на 2007-2011 рр.

Відповідно до рішення 15 сесії міської ради від 23.05.2007 р. в основу майбутнього документу було покладено програму «Впровадження моделі реконструкції житлового фонду міста за участю співвласників багатоквартирних будинків», розроблену за участю представників громадських організацій міста.

Рішенням сесії Дніпропетровської міської ради від 26.12.2007 р. № 14/26 була затверджена **Програма реформування та розвитку житлово-комунального господарства міста Дніпропетровська на 2008-2012 роки.**

Головна мета Програми - підвищення надійності та ефективності функціонування житлово-комунальної системи життєзабезпечення населення та поліпшення якості надання житлово-комунальних послуг.

Також рішенням міської ради від 26.03.2008 р. № 11/30 була затверджена **Програма «Реорганізація абонентського обслуговування споживачів комунальних послуг м. Дніпропетровська» на 2008 - 2011 роки.**

Фінансування:

Аналіз фінансових звітів про виконання міського бюджету в 2006-2009 роках свідчить про те, що протягом цих років видатки на житлово-комунальне господарство становлять приблизно десяту частину міського бюджету. Винятком є лише 2008 рік, коли 28,42% від загального обсягу видатків було

спрямовано на фінансування житлово-комунальної сфери (Таблиця 3).

Звертає увагу той факт, що має місце скорочення видатків за статтею «житлово-експлуатаційне господарство» (2008 рік - 18071,204 тис. грн.; 2009 рік - 12765,747 тис. грн.) В той же час згідно з Програмою орієнтовні обсяги видатків на фінансування заходів з утримання житлового фонду складають: на 2008 рік - 42330,7 тис. грн.; на 2009 рік - 46563,8 тис. грн. (Таблиця 5).

Також протягом 2008-2009 рік мало місце скорочення видатків на водопровідно-каналізаційне господарство та на впровадження засобів обліку витрат на регулювання споживання води та теплої енергії (Таблиця 7).

Щорічно зростали обсяги фінансування по таких видатках як: «капітальний ремонт житлового фонду місцевих органів влади» та «благоустрій міст, сіл, селищ». (Таблиця 7).

Таблиця 3. Щорічні видатки з міського бюджету на житлово-комунальне господарство:

Роки	Фактично витрачено, тис. грн.	% виконання до річного плану з урахуванням змін	% від загальної суми видатків міського бюджету без урахування трансфертів
2006	256956,957	95,1	31,31%
2007	186437,699	98,4	20,18%
2008	372304,677	95,6	28,42%
2009	255842,982	94,4	22,00%

В міському бюджеті на 2010 рік видатки на житлово-комунальне господарство передбачені відповідно до Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства міста Дніпропетровська на 2008-2012 роки у сумі **229 486,826 тис. грн.**, що складає **17,02%** від загальної суми затверджених видатків міського бюджету без урахування трансфертів.

Таблиця 4. Видатки на житлове господарство:

Роки	Фактично витрачено, тис. грн.
2006	29686,341
2007	28762,992
2008	37650,730
2009	34736,148

В міському бюджеті на 2010 рік видатки на житлове господарство становлять **45566,9 тис.грн.**

Таблиця 5. Розподіл щорічних видатків з міського бюджету на житлове господарство:

Видатки на житлове господарство	2006	2007	2008	2009
Житлово-експлуатаційне господарство	21759,539	21603,166	18071,204	12765,747
Капітальний ремонт житлового фонду місцевих органів влади	7367,122	7159,826	19579,526	21970,401

тис. грн.

Таблиця 6. Видатки на комунальне господарство:

Роки	Фактично витрачено, тис. грн.
2006	70775,740
2007	155350,678
2008	161934,907
2009	129545,058

В міському бюджеті на 2010 рік видатки на комунальне господарство становлять **183919,9 тис.грн.**

Таблиця 7. Розподіл щорічних видатків з міського бюджету на комунальне господарство:

Видатки на комунальне господарство	2006	2007	2008	2009
Теплові мережі	17792,395	60324,798	77684,329	46898,117
Водопровідно-каналізаційне господарство	10140,012	17000,000	11600,000	9322,873
Благоустрій міст, сіл, селищ	42780,808	66595,770	72190,578	73182,140

тис. грн.

Видатки на впровадження засобів обліку витрат на регулювання споживання води та теплої енергії	62,525	11430,110	460,000	141,928
--	--------	-----------	---------	---------

Також до статті видатків «житлово-комунальне господарство» відносяться такі витрати як утримання комунальних підприємств, а також погашення заборгованостей населення минулих років з різниці в тарифах, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості наданих підприємствами послуг населенню тарифам, що затверджувалися органами державної влади чи органами місцевого самоврядування:

Видатки	тис. грн.			
	2006	2007	2008	2009
Комбінати комунальних підприємств, районні виробничі об'єднання та інші підприємства, установи та організації житлово-комунального господарства	15114,895	2308,267	15101,813	14778,339
Підприємства і організації побутового обслуговування, що входять до комунальної власності	514,354	15,762	-	-
Погашення зобов'язань держави за знеціненими грошовими заощадженнями в установах Ощадного банку колишнього СРСР шляхом погашення заборгованості за житлово-комунальні послуги	10310,007	-	-	-
Погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги водопостачання та водовідведення, що постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії, послуг з водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися органами державної влади чи органами місцевого самоврядування	130555,620	-	157617,227	76783,437

3. Вирішення питань розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури

Аналіз передвиборчих програм міських осередків політичних партій та блоків на виборах до Дніпропетровської міської ради 2006 року показав, що питання підтримки та розвитку міського транспорту та дорожньої інфраструктури були включені до програм всіх політичних партій та блоків, які пройшли до міської ради в 2006 році (див. Додаток 3) за винятком виборчого блоку політичних партій «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», Українська соціал-демократична партія - «Блок Юлії Тимошенко» у м. Дніпропетровськ.

Потрібно зазначити, що програма НСНУ містить лише констатацію проблеми – «Незадовільний стан доріг». А шляхи її вирішення надали Партія Регіонів, Блок Лазаренка, Блок Наталії Вітренко, Опозиційний Блок «Не так!», КПУ та «Віче».

Зокрема:

- П'ять політичних сил (Блок Лазаренка, Блок Наталії Вітренко, Опозиційний Блок «Не так!», Партія Регіонів та «Віче») бачили своїм першочерговим завданням проведення капітального ремонту доріг, встановлення громадського контролю за видатками з бюджету на улаштування доріг.
- Три політичні сили (Партія Регіонів, КПУ та Блок Лазаренка) обіцяли забезпечити оптимізацію транспортного обслуговування населення, впорядкування транспортної мережі.
- Міські організації Блоку Лазаренка та Блоку Вітренко ставили своїм пріоритетом завершення проекту будівництва об'їзної дороги навколо м. Дніпропетровська, а також якісний ремонт асфальтового покриття прибудинкових територій.
- Партія Регіонів та Блок Лазаренка своїм завданням бачили вирішення питання добудови Дніпропетровського метрополітену.
- В програмі міської організації КПУ наголошувалося на пріоритетному розвитку електротранспорту.
- Опозиційний Блок «Не так!» виступав за ліквідацію позаконних платних парковок у місті.

Прийняті програми:

Протягом 2006-2009 років депутатами міської ради було прийнято низку програм:

- Програма розвитку транспортного комплексу міста Дніпропетровська на 2007-2011 роки.
- Програма облаштування та утримання зупинок громадського транспорту в м. Дніпропетровську.
- Програма забезпечення послугами пасажирського автотранспорту жителів віддалених мікрорайонів на соціально значущих маршрутах.

Фінансування:

Аналіз фінансових звітів про виконання міського бюджету в 2006-2009 роках свідчить про те, що протягом цих років видатки на утримання та розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури становлять приблизно 10% від загальної суми видатків міського бюджету (Таблиця 8).

Таблиця 8. Щорічні видатки з міського бюджету на транспорт та дорожнє господарство:

Роки	Фактично витрачено, тис. грн.	% виконання до річного плану з урахуванням змін	% від загальної суми видатків міського бюджету з урахуванням трансфертів	% від загальної суми видатків міського бюджету без урахування трансфертів
2006	78040,366	88,1%	8,79%	9,51%
2007	105817,815	99,5%	6,78%	11,45%
2008	121232,932	94,9%	5,52%	9,25%
2009	128026,862	82,6%	6,56%	11,01%

В міському бюджеті на 2010 рік видатки на транспорт та дорожнє господарство передбачені в сумі **138890,900 тис. грн.**, що складає **10,3%** від загальної суми затверджених видатків міського бюджету без урахування трансфертів.

Звертає увагу той факт, що протягом 2008-2009 років:

- було скорочено видатки за статтею «Інші заходи у сфері автомобільного транспорту», яка передбачає утримання автоматизованої системи управління громадським транспортом та на відшкодування збитків

автотранспортних підприємств від перевезень жителів віддалених мікрорайонів на соціально-значущих маршрутах (2007 р. – 749,374 тис. грн., 2008 р. – 437,999 тис. грн., 2009 р. – 476,752 тис. грн. (**Таблиця 9**).

- погіршилися показники виконання річних планів за статтею «Компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян на залізничному транспорті», які фінансуються за рахунок трансфертів з державного бюджету та видатків з міського бюджету (2007 р. – 98,9%, 2008 р. – 84,9%, 2009 р. – 79%) (**Таблиця 9**).
- зменшилися показники виконання річних планів за статтею «Компенсаційні виплати за пільговий проїзд електротранспортом окремим категоріям громадян», які фінансуються переважно за рахунок трансфертів з державного бюджету, а також з міського бюджету (2007 р. – 100%, 2008 р. – 85%, 2009 р. – 81,2%) (**Таблиця 9**).

В 2009 році мало місце:

- скорочення видатків за статтею «Інші заходи у сфері електротранспорту» (2008 рік - 35234,505 тис. грн.; 2009 рік - 24791,988 тис. грн.) (**Таблиця 9**).
- погіршення показнику виконання річних планів за статтею «Видатки на фінансування робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг» (2007 р. – 98,5%, 2008 р. – 99,5%, 2009 р. – 73,3%) (**Таблиця 9**).

Протягом 2006-2009 років зростали обсяги фінансування по таких статтях як: «Регулювання цін на послуги метрополітену» та «Видатки на фінансування робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг».

Аналіз рішення міської ради від 19.05.2010 р. №3/57 **«Про міський бюджет на 2010 рік»** свідчить про **збільшення видатків за статтями:**

- «Інші заходи у сфері автомобільного транспорту» (кошти будуть направлені КПТ «Дніпромиськтранс» на утримання автоматизованої системи управління громадським транспортом та на відшкодування збитків автотранспортних підприємств від перевезень жителів віддалених мікрорайонів на соціально-значущих маршрутах);

- «Компенсаційні виплати за пільговий проїзд електротранспортом окремим категоріям громадян» (43358,4 тис. грн.. за рахунок субвенції з державного бюджету та 1299,7 тис. грн.. за рахунок місцевого бюджету)

9
Таблиця 9. Розподіл щорічних видатків з міського бюджету на транспорт та дорожнє господарство:

Видатки	тис. грн.								
	2006	% виконання до річного плану з урахуванням змін	2007	% виконання до річного плану з урахуванням змін	2008	% виконання до річного плану з урахуванням змін	2009	% виконання до річного плану з урахуванням змін	2010
Автомобільний транспорт	1436,870	87,2%	1541,073	100%	1237,892	95,2%	1294,584	95,9%	1031,500
Компенсаційні виплати за пільговий проїзд автомобільним транспортом окремим категоріям громадян	682,320	91,2%	791,699	100%	799,893	100%	817,832	96,2%	454,600
Інші заходи у сфері автомобільного транспорту	754,550	83,8%	749,374	99,9%	437,999	87,6%	476,752	95,4%	576,900
Водний транспорт	243,654	100%	260,600	100%	354,500	100%	349,998	100%	167,900
Компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян на водному транспорті	243,654	100%	260,600	100%	354,500	100%	349,998	100%	167,900
Залізничний транспорт	16939,132	87,6%	20017,176	99,7%	20388,189	97%	22559,904	94,9%	24777,900
Компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян на залізничному транспорті	3439,132	68,3%	5111,176	98,9%	3588,189	84,9%	4559,904	79%	3777,900 (в т.ч. 595,5 – місц./бюджет)
Регулювання цін на послуги метрополітену	13500,000	94,4%	14906,000	100%	16800,000	100%	18000,000	100%	21000,000
Інші види транспорту	32125,618	86,7%	52193,864	100%	60953,557	91,5%	54395,136	87,5%	76403,600
Компенсаційні виплати за пільговий проїзд електротранспортом окремим категоріям громадян	18125,618	95,3%	30289,064	100%	25719,052	85%	29603,148	81,2%	44658,100 (в т.ч. 1299,7 – місц./бюджет)
Інші заходи у сфері електротранспорту	14000,000	77,6%	21904,800	100%	35234,505	96,9%	24791,988	96,4%	31745,500
Видатки на фінансування робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг	27295,092	90%	31805,102	98,5%	38298,794	99,5%	49427,240	73,3%	36510,000
РАЗОМ	78040,366	88,1%	105817,815	99,5%	121232,932	94,9%	128026,862	82,6%	138890,900

4. Вирішення екологічних проблем

Аналіз передвиборчих програм міських осередків політичних партій та блоків на виборах до Дніпропетровської міської ради 2006 року показав, що питання охорони навколишнього середовища були включені до програм майже всіх політичних партій та блоків, які пройшли до міської ради в 2006 році (див. Додаток 4) за винятком Дніпропетровської міської організації Партії «Віче» та виборчого блоку політичних партій «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», Українська соціал-демократична партія - «Блок Юлії Тимошенко» у м. Дніпропетровськ. Програма НСНУ містить лише констатацію проблеми – «забруднення навколишнього середовища».

А шляхи її вирішення надали Партія Регіонів, Блок Лазаренка, Блок Наталії Вітренко, Опозиційний Блок «Не так!» та КПУ.

Зокрема:

- Чотири політичні сили (Партія Регіонів, Блок Лазаренка, Блок Наталії Вітренко та КПУ) бачили своїм пріоритетним напрямком діяльності охорону навколишнього середовища, впровадження ефективних заходів щодо поліпшення екологічної ситуації у м. Дніпропетровську, правового контролю за дотриманням екологічних норм і нормативів міськими підприємствами, поліпшення екологічних умов життя і праці громадян міста.
- Три політичні сили (КПУ, Блок Лазаренка та Опозиційний Блок «Не так!») наголошували на необхідності вирішення питання переробки сміття в місті та будівництва другого сміттєспалювального полігона.
- Дві політичні сили (Блок Лазаренка та Опозиційний Блок «Не так!») обіцяли забезпечити своєчасне та якісне прибирання та вивіз сміття на території міста.
- Міська організація КПУ обіцяла приділити особливу увагу захисту акваторії р. Дніпро.
- Блок Вітренко виступав за залучення коштів на перенесення шкідливих виробництв за межі міста.

Програми:

На момент обрання депутатів Дніпропетровської міської ради в березні 2006 року діяла Комплексна довгострокова програма охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів м. Дніпропетровська на 2002-2010 рр., затверджена рішенням міської ради від 20.02.02 № 11/27, в якій передбачено виконання першочергових заходів міста у галузі охорони довкілля.

Протягом 2006-2009 років депутатами міської ради було прийнято низку програм, спрямованих на вирішення проблем в екологічній сфері міста. Зокрема були прийняті:

- Програма поводження з відходами у місті Дніпропетровську на 2007- 2011 роки.
- Програма правоохоронного забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини в м. Дніпропетровську на 2008-2011 рр.
- Програма щодо зменшення забруднення атмосферного повітря основними підприємствами - забруднювачами м. Дніпропетровська на 2008-2015 роки.

Заходи з поліпшення стану навколишнього природного середовища, зниження потенційних екологічних ризиків та негативного впливу оточуючого навколишнього середовища на здоров'я населення були включені як пріоритетні до Програм соціально-економічного розвитку м. Дніпропетровськ на 2009 та 2010 роки.

Фінансування:

Аналіз фінансових звітів про виконання міського бюджету в 2006-2009 роках свідчить про те, що протягом цих років видатки на охорону навколишнього середовища становлять лише **1-1,5%** від загальної суми видатків міського бюджету (**Таблиця 10**).

Таблиця 10. Щорічні видатки з міського бюджету на охорону навколишнього природного середовища:

Роки	Фактично витрачено, тис. грн.	% виконання до річного плану з урахуванням змін	% від загальної суми видатків міського бюджету без урахування трансфертів
2006	4718,314	82,5%	0,4%
2007	14222,493	87,7%	0,9%
2008	24662,539	99,1%	1,1%
2009	29914,318	82,6%	1,5%

В міському бюджеті **на 2010 рік** видатки на передбачені в сумі **29483,2 тис. грн.**, що складає **1,4%** від загальної суми затверджених видатків міського бюджету.

Звертає увагу той факт, що:

- Протягом 2006-2009 років зменшувалися обсяги фінансування на охорону навколишнього середовища та ядерну безпеку, які включають в себе видатки на охорону і раціональне використання природних ресурсів та земель

Видатки на охорону навколишнього середовища та ядерну безпеку

Таблиця 11. Розподіл щорічних видатків з міського бюджету на охорону навколишнього природного середовища:

Видатки	2006	% виконання до річного плану з урахуванням змін	2007	% виконання до річного плану з урахуванням змін	2008	% виконання до річного плану з урахуванням змін	2009	% виконання до річного плану з урахуванням змін	2010
охорона навколишнього середовища та ядерна безпека, всього	439,371	50,6	476,398	97,7	295,233	74,5	62,230	82,6	34,100
охорона і раціональне використання природних ресурсів	439,371	72,9	210,405	94,9	89,036	46,9	62,230	100,0	-
охорона і раціональне використання земель	-	-	265,993	100,0	206,197	100,0	-	-	34,100
цільові фонди									
охорона та раціональне використання природних ресурсів	4240,849	88,8	13704,883	87,39	24260,679	99,7	29668,470	74,6	29212,728
утилізація відходів	-	-	-	-	-	-	99,600	99,6	-
інша діяльність у сфері охорони навколишнього природного середовища	38,094	50,8	41,212	82,42	106,627	62,7	84,018	35,0	236,372
РАЗОМ	4718,314	82,5%	14222,493	87,7%	24662,539	99,1%	29914,318	74,5%	29483,200

остають
они і
а іншої
одного

іння за
земель»,
фонду
93 тис.

в було
грн.
ування
істання

ДЛЯ НОТАТОК

Громадська організація «Дніпровський центр соціальних досліджень»

Про організацію

Адреса:
49101, м. Дніпропетровськ,
вул. Свердлова, 6
(готель «Свердловськ»), офіс 819
телефон/факс +380-56-744-98-58
E-mail: dcsi@dcsi.dp.ua
<http://www.dcsi.dp.ua>

Громадська організація «Дніпровський центр соціальних досліджень» (далі ДЦСД) була заснована у 1999 році незалежною групою аналітиків для спостереження за суспільно-політичною ситуацією у Дніпропетровській області, вивчення різних її аспектів та інформування про неї.

Місія організації полягає в об'єднанні зусиль наукових і громадських організацій, засобів масової інформації, громадськості для дослідження соціально-економічних, соціокультурних процесів в регіоні та використання отриманих даних для розвитку інститутів громадянського суспільства у Дніпропетровській області.

Для досягнення цієї мети ДЦСД ставить перед собою наступні завдання:

- Систематичне вивчення громадської думки з широкого спектру суспільно-політичних питань.
- Проведення наукових досліджень з проблем влади, партійно-політичної структуризації українського суспільства, розвитку організацій „третього сектору» і т. ін.
- Проведення „круглих столів” по найбільш актуальним проблемам, пов’язаним з розвитком інститутів громадянського суспільства.
- Організація та проведення науково-теоретичних та науково-практичних семінарів та конференцій з метою поширення і популяризації політичної та громадянської освіти.
- Вироблення практичних рекомендацій для вирішення громадсько-політичних та соціально-економічних проблем Дніпропетровського регіону.
- Організаційна та методична підтримка громадських активістів, лідерів організацій «третього сектору».
- Здійснення обміну інформацією між дослідницькими структурами Дніпропетровського регіону та України; поширення результатів досліджень ДЦСД.
- Експертна та аналітична підтримка діяльності мас-медіа, громадських, політичних та державних структур.
- Видання довідників та інформаційно-аналітичних бюлетенів на теми, що охоплюють різні напрямки суспільно-політичного життя.

NATIONAL ENDOWMENT FOR DEMOCRACY

Національний фонд підтримки демократії, США

Національний фонд підтримки демократії як недержавна неприбуткова організація була створена в 1983 році для зміцнення демократичних інституцій у всьому світі шляхом проведення недержавних ініціатив.

Діяльність Фонду керується незалежною Радою директорів і фінансується за рахунок громадських коштів, розмір яких щороку визначається Конгресом США. Ці кошти використовуються для надання сотень грантів громадським організаціям в багатьох регіонах світу, включаючи Східну Європу та країни колишнього Радянського Союзу.

Більше ніж 20 років існування Фонду підтверджують його ефективність та успіх, які базуються на п'яти принципах його діяльності:

- **регіональний підхід** – розподіл на шість регіональних підрозділів дозволяє Фонду ефективно і гнучко визначати вірні пріоритети у кожному з регіонів,
- **багатосекторальний підхід** – діяльність Фонду зосереджується в різноманітних сферах громадянського суспільства, а саме: права людини і меншин, громадська освіта, незалежні ЗМІ та верховенство закону,
- **допомога знизу** – допомога Фонду спрямована на організації, що створюють безпосередню основу громадянського суспільства: громадські організації та ініціативи, професійні спілки тощо,
- **невеликі гранти** – надання невеликих грантів, але якомога більшої кількості реальних громадських проектів створює основу для широкого розповсюдження ідей демократії в суспільстві,
- **створення зв'язків** – велика кількість отримувачів грантів Фонду створює передумови для більш активного обміну досвідом між ними та більш ефективного впливу громадських організацій та ініціатив на політичні процеси.

Своєю глобальною діяльністю **Національний фонд підтримки демократії** підтверджує, що кожна людина має право жити при демократичному уряді. Підтримуючи цю ідею шляхом реалізації своєї програми сприяння демократії, Фонд дає зрозуміти країнам, які борються за демократію, що вони не є поодинокими у своїй боротьбі.

Видано за сприяння NED
Національного фонду підтримки демократії США

ВИДАВЕЦЬ:

Дніпровський центр соціальних досліджень
вул. Свердлова ,6 (готель «Свердловськ»), оф. 819
м. Дніпропетровськ, 49101
т/ф (056) 744 98 58
E-mail: dcsi@dcsi.dp.ua
www.dcsi.dp.ua

Літературний редактор – Головата Н.М.
Комп'ютерна верстка – Пономаренко О.С.
Дизайн обкладинки - Макаренко А.В.

96 стор. А4, тираж 1000 екз.
Надруковано з готового оригінал-макету
на різнографі ПП «Стандарт-Сервіс»